

COOPERATION WITH NATIONAL JUDGES IN THE FIELD OF EU ENVIRONMENTAL LAW

Manualul formatorului Accesul la justiție în materie de mediu și legislație a UE privind protecția naturii

---

Cuprins

I.	Introducere.....	4
	Obiective	4
	Structură.....	5
I.	Metodologie	5
	Interval de timp.....	5
	Profilul formatorului.....	6
	Criterii de selecție a formatorilor de ateliere:	7
	Metode de predare	7
	Prezentare de tip prelegere.....	7
	Studii de caz pentru ateliere.....	8
	Studii de caz pregătite în cadrul grupurilor de lucru.....	8
	Învățarea sprijinită de IT	9
	Documente	9
II.	Pachetul utilizatorului: funcția diferitelor elemente ale modulului de formare	10
	Introducere	10
	E-learning hibridă	11
	Documentație de bază.....	11
	Material de exerciții pentru atelier	12
	Contribuțiile formatorului.....	12
	Documente suplimentare.....	13
III.	Organizarea și desfășurarea atelierului: structură, conținut și metodologie.....	13
	Stabilirea contextului	14
	Accesul la justiție în materie de mediu.....	16
	Unitatea 1: Accesul la justiție în materie de mediu, Convenția de la Aarhus și legislația	16
	UE în domeniul mediului	16
	Unitatea 2: Dreptul de a introduce o acțiune în justiție (calitate procesuală).....	18
	Unitatea 3: Domeniul de aplicare și standardul controlului jurisdicțional: Dreptul UE.....	19
	Unitatea 4: Căi de atac utile - obligația unui judecător național	20
	Unitatea 5: Studiu de caz privind accesul la justiție - accent pe calitatea procesuală	21
	Legislația, politica și jurisprudența privind protecția naturii.....	22
	Unitatea 6: Conservarea siturilor	22

Unitatea 7: Protecția pe baza speciilor	24
Unitatea 8: Prezentare generală a legislației UE privind protecția naturii.....	24
Punerea în aplicare la nivel național	26
Unitatea 9: Transpunerea legislației UE privind protecția naturii în legislația românească..	26
Unitatea 10: Accesul la justiție în materie de mediu - dispoziții naționale	27
Unit 11: Studiu de caz privind acordarea unei derogări de la protecția strictă.....	28
Unit 12: Rolul judecătorilor și procurorilor naționali în aplicarea legislației UE privind protecția naturii - accent pe trimiterea preliminară și cerințele privind accesul la justiție	29
Unitatea 13: Încheierea atelierului și evaluarea	30
IV. Anexa I: Model de program indicativ.....	32
V. Anexa I: Materiale de referință care trebuie incluse în pachetul utilizatorului	33

I. Introducere

Acest manual pentru formatori referitor la modulul de formare privind **accesul UE la justiție în materie de mediu și legislația UE privind protecția naturii** este elaborat de ERA în numele Comisiei Europene. Acesta este destinat institutelor de formare judiciară, rețelelor de judecători, judecătorilor naționali, experților din ONG-uri, experților academici, formatorilor, procurorilor și oricăror alți actori relevanți din statele membre ale Uniunii Europene care doresc să organizeze sesiuni de formare privind legislația UE în domeniul mediului și, în special, privind accesul la justiție și legislația UE privind protecția naturii.

Obiective

Modulul de formare este conceput pentru judecătorii și procurorii care se ocupă de cazuri de mediu și care dețin deja cunoștințe generale sau expertiză specifică în domeniu. Acesta oferă informații relevante cu privire la cele mai recente evoluții ale *acquis-ului* UE în materie de drept al mediului, jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a UE și o analiză aprofundată a subiectului, cu un accent special pe anumite aspecte privind accesul la justiție în materie de mediu și legislația UE privind protecția naturii. Acest modul de formare va sprijini, de asemenea, judecătorii și procurorii naționali în aplicarea instrumentelor UE relevante.

Modulul de formare va aduna materiale pentru a concepe un atelier personal de 2,5 zile sau un atelier online format din patru sesiuni de jumătate de zi. Obiectivul este de a îmbunătăți înțelegerea aspectelor juridice esențiale referitoare la accesul la justiție în materie de mediu și la legislația UE privind protecția naturii. Principalele subiecte care urmează să fie abordate sunt:

- Accesul la justiție
- Statutul juridic
- Domeniul de aplicare al controlului jurisdicțional
- Directiva privind habitatele
- Directiva privind păsările
- Punerea în aplicare la nivel național a legislației privind accesul la justiție
- Punerea în aplicare la nivel național a legislației privind protecția naturii
- Jurisprudența CJUE
- Procedura de referință preliminară
- Două studii de caz privind accesul la justiție și protecția speciilor

La finalizarea acestei formări, participanții își vor îmbunătăți cunoștințele atât despre instrumentele naționale, cât și despre cele ale UE. Această formare oferă, de asemenea, participanților posibilitatea de a dezvolta o înțelegere mai profundă a aspectelor juridice ale legislației UE privind protecția naturii și punerea în aplicare a instrumentelor UE, permițând participanților să aplice în mod eficient această legislație UE transpusă în dreptul lor național. De asemenea, formarea reprezintă o oportunitate excelentă pentru judecători și procurori de a face schimb de opinii cu colegii cu privire la practicile de punere în aplicare în jurisdicțiile lor.

Structura

Accesul la justiție în materie de mediu

- Unitatea 1: Accesul la justiție în materie de mediu, Convenția de la Aarhus și legislația UE în domeniul mediului
- Unitatea 2: Dreptul de a introduce o acțiune în justiție (calitate procesuală)
- Unitatea 3: Domeniul de aplicare și standardul controlului jurisdicțional: Dreptul UE
- Unitatea 4: Căi de atac utile - obligația unui judecător național
- Unitatea 5: Studiu de caz privind accesul la justiție - accent pe calitatea procesuală

Legislația, politica și jurisprudența privind protecția naturii

- Unitatea 6: Conservarea siturilor
- Unitatea 7: Protecția pe baza speciilor
- Unitatea 8: Prezentare generală a legislației UE privind protecția naturii

Punerea în aplicare la nivel național

- Unitatea 9: Transpunerea legislației UE privind protecția naturii în legislația românească
- Unitatea 10: Accesul la justiție în materie de mediu - dispoziții naționale
- Unit 11: Studiu de caz privind acordarea unei derogări de la protecția strictă
- Unitatea 12: Rolul judecătorilor și procurorilor naționali în aplicarea legislației UE privind protecția naturii - accent pe trimiterea preliminară și cerințele privind accesul la justiție
- Unitatea 13: Încheierea atelierului și evaluarea

Modulul prezintă, de asemenea, diferitele metode de formare care pot fi utilizate în viitoarele ateliere bazate pe acest material, împreună cu recomandări privind modul și partea de formare în care acestea pot fi utilizate cel mai bine. Prezentările de tip prelegere pot fi, de asemenea, combinate cu exerciții practice care necesită implicarea activă a participanților, cu învățarea susținută de IT, care permite participanților să se familiarizeze cu instrumentele disponibile, și cu sesiuni interactive care promovează schimbul de bune practici și experiențe.

I. Metodologie

Interval de timp

Atelierul durează 2,5 zile în format personal și ar putea fi împărțit în patru sesiuni de jumătate de zi dacă se alege un format online. Structura și durata exactă pot varia în funcție de nevoile participanților și ale organizatorilor formării.

Atunci când decid cu privire la sub-sesiuni și la alocarea timpului, organizatorii trebuie să ia în considerare necesitatea de a acoperi toate subiectele relevante, acordând totodată timp pentru întrebări și pentru interacțiunea dintre formatori și participanți, precum și între participanți. Sesiunile lungi s-au dovedit a fi mai puțin eficiente în formarea adulților. Din acest motiv, se recomandă schimbarea metodelor de predare (prezentare, studii de caz, discuții) și pauze frecvente.

→ **O alocare indicativă de timp pentru fiecare unitate va fi furnizată în partea IV a acestui manual al formatorului.**

Profilul formatorului

Selecția formatorilor este esențială pentru a asigura un rezultat de succes. Formatorii cu o experiență profesională comună cu cea a participanților tind să înțeleagă mai bine nevoile de formare ale acestora și să le abordeze mai eficient. Din acest motiv, componența grupului țintă ar trebui luată în considerare la selectarea formatorilor unui atelier.

Este important să se identifice formatorul potrivit pentru fiecare unitate. În cazul unităților axate pe aspecte practice, implicarea unui practician, avocat sau judecător cu experiență în domeniul respectiv este ideală. Un cadru universitar sau un responsabil de politici adecvat, chiar și cu pregătire științifică, este potrivit pentru a prezenta un domeniu de drept sau pentru a face o prezentare introductivă.

→ **În partea a IV-a a acestui manual pentru formatori se vor oferi informații concrete cu privire la cel mai potrivit profilu al formatorului pentru fiecare unitate.**

Dincolo de calificările profesionale, calitatea unui atelier de implementare depinde de competențele pedagogice ale formatorului. Formatorii nu trebuie doar să aibă cunoștințe, ci și să fie capabili să transmită eficient informații, să ajute participanții să își dezvolte noi competențe și să încurajeze implicarea activă. Ei trebuie să fie capabili să furnizeze informațiile necesare într-o manieră clară și structurată, să evidențieze legăturile dintre activitatea zilnică a participanților și aspectele discutate, să păstreze o anumită flexibilitate pentru a se adapta nevoilor și intereselor specifice ale participanților și să fie deschiși și încurajatori în discuțiile și schimburile de opinii cu aceștia în timpul sesiunii.

Alte competențe pe care potențialii formatori le vor deține în mod ideal și care ar trebui luate în considerare sunt competențele lingvistice ale formatorilor (atunci când atelierelor sunt internaționale) și familiaritatea acestora cu produsele IT; utilizarea tehnologiei ar fi necesară în cel puțin unele părți ale formării, chiar dacă se desfășoară față în față (sesiuni de formare IT, utilizarea PowerPoint sau a altor materiale audiovizuale, curs de e-learning etc.).

Pentru implementarea cu succes a atelierului și pentru a răspunde mai bine nevoilor de formare ale participanților, este necesară o anumită diversitate în rândul formatorilor. Varietatea în ceea ce privește experiența profesională, sexul și echilibrul geografic al vorbitorilor ar îmbogăți evenimentul cu o analiză mai cuprinzătoare a legislației de mediu a UE.

În cele din urmă, motivația personală a unui potențial formator merită luată în considerare. Pentru punerea în aplicare a unui atelier bazat pe modulul de formare, se așteaptă din partea formatorilor

flexibilitate și angajament semnificative, precum și dorința de a interacționa cu participanții. Experții care manifestă un interes clar pentru proiect și sunt pregătiți să depună eforturile necesare pentru un rezultat de succes aduc valoare adăugată atelierului și încurajează schimburile fructuoase.

Criterii de selecție a formatorilor pentru ateliere:

- expertiză în domeniul și obiectivele fiecărei sub-sesiuni
- Competențe didactice
- Competențe lingvistice și IT
- Experiență profesională similară cu cea a participanților la atelier
- Diversitate în cadrul grupului de formatori
- Motivație

Metode de predare

Prezentare de tip prelegere

Metoda optimă pentru transmiterea rapidă de informații ample este reprezentată de prezentările de tip prelegere, efectuate în plen. Această metodă oferă formatorului timpul și flexibilitatea necesare pentru a structura și a prezenta conținutul sub-sesiunii după cum crede de cuviință.

În timpul prelegerii, ar trebui să se utilizeze materiale de sprijin, cum ar fi schițe și PowerPoint sau alte instrumente de prezentare. Acestea permit participanților să urmărească mai bine prezentarea și servesc drept document de referință pentru viitor, în cazul în care participanții doresc să revizuiască principalele aspecte ale sub-sesiunii.

Unul dintre obiectivele atelierului este de a familiariza participanții cu legislația existentă. În acest context, ar trebui să se facă trimitere la materialul inclus în pachetul utilizatorului pe parcursul prelegerii, iar participanții ar trebui încurajați să parcurgă textele juridice, să identifice dispozițiile și să dobândească o mai bună înțelegere a structurii și aplicabilității acestora.

Îmbogățirea prelegerii cu exemple practice contribuie la stabilirea unei legături între teorie și practică și la o mai bună ilustrare a aplicării instrumentelor juridice. Este încurajată utilizarea unor exerciții sau întrebări scurte, care solicită participanților să reflecteze, să discute și să își prezinte răspunsurile. Prin aceste exerciții practice, formatorii creează o atmosferă de dialog în cadrul grupului și pot evalua dacă conceptele au fost explicate corect.

În toate cazurile, ar trebui să se asigure timp pentru discuții sau sesiuni de întrebări și răspunsuri pentru participanții care doresc clarificări sau informații suplimentare. În funcție de conținutul și structura fiecărei prelegeri, întrebările pot fi adresate în timpul prezentării sau în cadrul unei sesiuni de discuții ulterioare, moderată de formator sau de conducătorul atelierului.

Participanții trebuie încurajați să contribuie activ la diferitele sub-sesiuni. Din acest motiv, este important ca toți utilizatorii finali care participă la atelier să se simtă suficient de confortabil pentru a împărtăși și schimba informații pe baza propriilor experiențe și idei.

Studii de caz pentru ateliere

Pe lângă informațiile privind aspectele și cadrele generale ale UE în materie de drept al mediului, formarea urmărește să ofere participanților experiență practică cu privire la particularitățile cazurilor conexe.

Pentru a evidenția aspectele care necesită o atenție specială și pentru a permite participanților să dezvolte competențe specifice, este important să se asigure implicarea lor activă în această parte a formării. Din acest motiv, studiile de caz adaptate atelierului vor completa fiecare unitate tematică. Un alt avantaj al acestei metode este că pregătirea unui studiu de caz constituie o modalitate interactivă de învățare. După ce au asistat la prezentări față în față și au citit materiale de referință, participanții apreciază de obicei o schimbare de format.

Studii de caz pregătite în cadrul grupurilor de lucru

În timpul exercițiilor din cadrul atelierului, participanții vor avea ocazia să își folosească abilitățile și cunoștințele pentru a rezolva studii de caz legate de zonele de accelerare regenerabile, derogarea de la protecția strictă a speciilor și evaluarea unui proiect de infrastructură.

Se face o scurtă prezentare a sarcinii: o schiță a problemelor care urmează să fie discutate în grupuri, a rezultatelor așteptate și a rezultatelor care urmează să fie prezentate în timpul sesiunii plene care urmează discuțiilor.

Ulterior, participanții vor fi împărțiți în grupuri de lucru mai mici în diferite spații de lucru. Lucrul în grupuri mai mici prezintă avantaje semnificative pentru participanți: posibilitatea de a se concentra asupra studiilor de caz le va permite să aprofundeze cunoștințele dobândite recent prin aplicarea acestora la cazuri concrete. Acest lucru simulează un scenariu din viața reală și poate oferi o experiență valoroasă pentru viitor. Formatul grupului de lucru permite fiecărui participant să se implice activ în dezbateri și să își îmbunătățească abilitățile de comunicare.

Având în vedere că unul dintre obiectivele-cheie ale exercițiului este schimbul de opinii între participanți, este important ca liderul atelierului să repartizeze participanții în grupurile de lucru pentru a sprijini această interacțiune: de asemenea, este preferabil un echilibru între numărul de judecători și procurori din fiecare grup. Pe lângă rezolvarea cazului, această diversitate ar permite participanților să obțină o perspectivă mai bună asupra modului în care trebuie abordate întrebările și asupra modului în care legislația UE în cauză este aplicată în alt loc, de către o altă profesie juridică, într-un alt oraș sau instanță.

➔ **Trei studii de caz sunt recomandate pentru atelierele care pun în aplicare acest modul de formare. Modificarea componenței grupurilor de lucru în fiecare exercițiu ar fi o modalitate de a spori și mai mult interacțiunea dintre participanți.**

Formatorul va stabili limite de timp pentru fiecare parte a sarcinii în timpul părții introductive a studiului de caz. În funcție de timpul disponibil, formatorul care coordonează fiecare exercițiu va decide dacă toate grupurile de lucru se vor ocupa de toate studiile de caz sau dacă anumite studii de caz vor fi alocate unor grupuri diferite pentru a se asigura că participanții sunt capabili să examineze în detaliu toate aspectele.

După constituirea grupurilor de lucru, acestea trebuie să elaboreze o metodă de lucru și să identifice care membru (membri) al (ai) grupului va (vor) fi responsabil (responsabili) de raportarea concluziilor discuției lor către ceilalți utilizatori finali. Formatorul care conduce exercițiul trebuie să fie prezent și să urmărească într-o anumită măsură interacțiunea din fiecare grup, oferind sfaturi privind gestionarea timpului, fiind disponibil pentru a oferi clarificări și a răspunde la întrebări și fiind pregătit să asiste participanții în cazul în care aceștia se confruntă cu dificultăți majore sau dacă discuția lor deraiază. În cazul în care sunt prezenți formatori pentru alte subiecte ale atelierului, aceștia se pot implica, de asemenea, în discuțiile din grupul mai restrâns ales pentru a monitoriza discuția și pentru a ajuta cu privire la subiect.

După ce toate grupurile și-au încheiat activitatea, participanții se vor întoarce în sala de ședințe plenare pentru a-și discuta concluziile. Acest lucru le va permite să compare soluțiile lor cu caracteristicile studiilor de caz, să obțină idei suplimentare de la colegii lor din celelalte grupuri și să își extindă înțelegerea subiectului.

Pentru a atinge obiectivele acestei discuții de încheiere, este important să se asigure că toate grupurile iau cuvântul și prezintă rezultatele muncii lor. Într-un scenariu ideal, acest lucru s-ar face pe rând, invitând raportorul unuia dintre grupuri să își prezinte concluziile și elementele principale ale discuției lor. Ulterior, celorlalte grupuri li se va da cuvântul pentru a face comentarii suplimentare, a exprima opinii diferite etc. În încheiere, formatorul ar trebui să rezume principalele puncte ridicate în cadrul discuției și să ofere propriul feedback, astfel încât participanții să poată confirma dacă au tratat cu succes cazul sau dacă ar mai putea fi aduse îmbunătățiri.

Învățarea sprijinită de IT

Învățarea sprijinită de tehnologia informației sporește eficiența formării și permite participanților să dobândească experiență practică prin utilizarea posibilităților lumii digitale în chestiuni legate de dreptul mediului în general. Ei au posibilitatea de a se familiariza cu diferitele site-uri internet ale UE din domeniu (cum ar fi portalul E-Justice, Eur-Lex, site-ul Curia, ECLI etc.), de unde pot obține informații și sfaturi privind modul de aplicare a instrumentelor UE care fac obiectul atelierului. Prin utilizarea eficientă a acestor site-uri, participanții vor învăța în mod activ cum să găsească texte juridice și cazuri relevante și cum să caute soluții la problemele practice cu care se pot confrunta atunci când aplică dreptul UE în acest domeniu.

Documente

Furnizorul de formare trebuie să pună la dispoziția participanților un "pachet al utilizatorului" care va include următoarele:

- material e-learning hibrid;
- documentație de fond;
- programul atelierului;
- lista participanților;
- lista formatorilor;
- CV-urile formatorilor;
- contribuțiile vorbitorilor;
- formular de evaluare.

II. Pachetul utilizatorului: funcția diferitelor elemente ale modului de formare

Introducere

Termenul "pachetul utilizatorului" se referă la întregul material pus la dispoziția participanților la un atelier. Acesta va consta în materialul de e-learning hibrid (conceput pentru a fi complementar prelegerilor și discuțiilor), materialul de formare (documente juridice conexe, linkuri către surse online de bibliografie a instrumentelor juridice pe această temă pe un link online, contribuțiile formatorilor și studii de caz), precum și documente justificative, cum ar fi programul atelierului, lista participanților, formularele de evaluare a atelierului etc.

Este la latitudinea organizatorilor de ateliere și a formatorilor să utilizeze materialele furnizate în modul pe care îl consideră cel mai potrivit și să includă, de asemenea, documente suplimentare, dacă este necesar. Toate instrumentele juridice cheie ale UE necesare pentru furnizarea formării privind legislația UE și națională referitoare la accesul la justiție în probleme de mediu și protecția naturii, dar, deoarece atelierele de punere în aplicare pot fi structurate cu un accent specific, ar putea fi utile materiale suplimentare.

Materialele care urmează să fie incluse în dosarul utilizatorului vor fi furnizate, de preferință, în principal în format electronic, de exemplu prin punerea la dispoziție a conținutului online și acordarea accesului la acesta tuturor participanților la atelier. În cazul în care atelierul se desfășoară personal, materialele la care trebuie să se facă referire în mod regulat în timpul atelierului ar putea fi furnizate pe suport de hârtie pentru a facilita consultarea în timpul evenimentului:

- programul atelierului;
- lista participanților;
- lista formatorilor/ vorbitorilor;
- studii de caz;
- formulare de evaluare.

➔ **Atunci când se prezintă materialul care ar trebui să însoțească fiecare unitate, ar trebui să se facă o distincție între "materialul necesar" și "materialul suplimentar", toate urmând să fie incluse în documentația electronică.**

E-learning combinat

Modulul de formare a fost structurat astfel încât să includă "învățarea mixtă" ca abordare metodologică, având în vedere că acesta combină interactivitatea formării față în față în timpul atelierelor de implementare cu flexibilitatea oferită de materialul e-learning. Întrucât materialul e-learning are funcții diferite și poate fi utilizat de participanții la atelier în mai multe etape ale procesului lor de învățare, este important ca aceștia să aibă acces la el în diferite ocazii: înainte de punerea în aplicare a atelierului, pentru a se pregăti pentru reuniune, în timpul desfășurării acesteia, pentru a utiliza cât mai bine materialul disponibil cu ajutorul formatorilor, și după atelier, ca punct de referință pentru găsirea de informații privind legislația de mediu a UE.

Principala funcție a acestui material de e-learning este de a prezenta utilizatorului final aspecte juridice legate de diferite aspecte ale legislației UE privind accesul la justiție și protecția naturii. Acestea includ texte juridice internaționale, cum ar fi Convenția de la Aarhus, cadre juridice ale UE, cum ar fi Directivele "Păsări" și "Habitat", actori și instrumente UE pentru cooperarea, investigarea, urmărirea penală și judecarea crimelor și infracțiunilor legate de viața sălbatică și de păduri, procedura de trimitere preliminară și, în final, mai multe studii de caz.

Acesta va include:

- Principalele instrumente juridice internaționale și ale UE, precum și jurisprudența care vor fi analizate în timpul atelierului, pe care participanții ar trebui să le parcurgă înainte de a participa la curs. Scopul nu este de a înlocui sesiunile de ateliere pe aceste teme, ci de a le completa, asigurându-se că toți participanții au un nivel comun de cunoștințe de bază înainte de a începe și că pot profita din plin de discuțiile pentru a clarifica problemele în cadrul atelierelor,
- Un test pentru evaluarea cunoștințelor existente cu privire la aspectele relevante,
- Accesul la bibliografia instrumentelor juridice și a altor surse relevante la care participanții se pot referi în orice moment,
- Accesul la restul versiunii e-learning a modulului de formare, care va fi pus la dispoziția participanților după atelier, pentru ca aceștia să îl poată folosi ca o reîmprospătare a cunoștințelor și să îl utilizeze cu colegii lor, alături de materialele de formare.

Odată ce participanții au fost selectați, aceștia ar trebui să primească informații cu privire la modul de accesare a materialelor de e-learning și să fie încurajați să parcurgă conținutul acestora, în mod ideal, cu 30 de zile înainte de punerea în aplicare a atelierului. Acest lucru le va permite să își reîmprospăteze cunoștințele și să aibă o înțelegere de bază a subiectului.

Documentație de bază

Textele juridice vor constitui cea mai mare parte a conținutului materialelor de formare: convenții internaționale, articole din tratate, regulamente, directive, jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii

Europene etc. În documentația electronică trebuie să fie inclusă o colecție cuprinzătoare a tuturor documentelor de bază, care să poată servi drept punct de referință după încheierea atelierului. Este probabil ca participanții să revină la aceste texte pentru a-și reîmprospăta memoria, pentru a găsi o dispoziție sau o hotărâre specifică și pentru a căuta îndrumare sau inspirație dacă se confruntă cu un caz pe această temă într-o etapă ulterioară. Acest format ar putea, de asemenea, facilita diseminarea ulterioară a acestui material, pe care participanții la atelier l-ar putea transmite colegilor lor, la cerere.

Linkurile către baze de date, instrumente și surse online, cum ar fi portalul e-justice, Eur-Lex, Curia, ECLI și alte site-uri similare sunt incluse ca material de referință în documentația electronică.

→ **Propunerile privind materialele specifice care trebuie incluse în această parte a pachetului pentru utilizatori sunt incluse în analiza fiecărei sub-sesiuni a atelierului.**

Materialele trebuie să fie furnizate în limba atelierului. Se recomandă, de asemenea, includerea acestora în documentația electronică. Capacitatea de a găsi rapid o dispoziție, de a vedea structura unui instrument juridic, de a lua notițe etc. ar putea ajuta participanții să urmărească mai bine formarea și să se familiarizeze mai bine cu instrumentele juridice discutate.

Material de exerciții pentru atelier

Sunt propuse trei exerciții pentru atelierele de punere în aplicare a modului de formare privind accesul la justiție în UE și legislația privind protecția naturii. Acestea sunt structurate pe baza studiilor de caz. Materialele pregătitoare care susțin studiile de caz ale atelierelor, cum ar fi sarcinile din diferitele cazuri care urmează să fie discutate sau textele juridice suplimentare care vor fi necesare pentru rezolvarea cazurilor, trebuie să fie puse la dispoziția participanților pe suport de hârtie în timpul atelierului.

Contribuțiile formatorului

În plus față de documentele de referință, de fiecare dată când se organizează un atelier de punere în aplicare a legislației privind protecția naturii, formatorilor implicați li se solicită să pregătească propriul material justificativ, sub formă de prezentări PowerPoint, schițe, note sau texte complete ale prelegerilor lor. Formatorii sunt liberi să structureze materialul de susținere a prezentărilor lor după cum consideră de cuviință. Obiectivul principal este de a ajuta participanții să urmărească prezentarea și, din acest motiv, trebuie să se pună un accent deosebit pe furnizarea unei structuri clare.

De asemenea, formatorii pot fi sfătuiți să pregătească un număr bine calculat de slide-uri, lăsând ceva timp pentru o sesiune de întrebări și răspunsuri în timpul prezentării sau în cazul în care apare o discuție neplanificată.

Contribuțiile formatorilor ar putea fi, de asemenea, utilizate ca document de referință pentru identificarea punctelor principale ale subiectului.

Contribuțiile vorbitorilor vor fi incluse în pachetul utilizatorului sau, dacă se consideră necesar, pe suport de hârtie în pachetul de documentație.

→ **Furnizarea de suport scris pentru prelegeri este întotdeauna recomandată și, din acest motiv, este întotdeauna menționată la rubrica "documente necesare". În special o schiță a prezentării PowerPoint care reflectă structura sub-sesiunii permite participanților să înțeleagă mai bine structura și să urmărească prelegerea.**

Documente suplimentare

Pe lângă materialul de formare, mai multe documente care sprijină organizarea atelierului trebuie puse la dispoziția participanților. Acestea ar putea fi utilizate imediat și continuu în timpul atelierului și, prin urmare, ar trebui furnizate pe suport de hârtie.

Programul definitiv al atelierului trebuie să fie furnizat la începutul formării, pentru a permite participanților să se planifice în consecință și să înțeleagă mai bine fluxul formării. Trebuie furnizată o listă a tuturor participanților la atelier, pentru a facilita interacțiunea între participanții la atelier. În plus, prin includerea anumitor date de contact (poziția profesională și adresa poștală), participanților li se oferă posibilitatea de a rămâne în contact chiar și după încheierea atelierului. În cele din urmă, pentru a obține o evaluare imediată a atelierului, se distribuie un chestionar prin care se solicită feedback-ul participanților cu privire la conținutul atelierului, caracteristicile organizatorice și eficiența generală.

III. Organizarea și desfășurarea atelierului: structură, conținut și metodologie

Pentru acest atelier se propune o structură bazată pe unități tematice. Fiecare unitate tematică se va axa pe un subiect specific de drept în acest domeniu. Astfel, fiecare atelier de punere în aplicare va consta din mai multe unități, asigurând alternanța elementelor teoretice și practice. Cu toate acestea, structura finală trebuie să fie decisă luând în considerare cunoștințele anterioare ale participanților și prioritățile de formare.

Accesul la justiție în materie de mediu

- Unitatea 1: Accesul la justiție în materie de mediu, Convenția de la Aarhus și legislația UE în domeniul mediului
- Unitatea 2: Dreptul de a introduce o acțiune în justiție (calitate procesuală)
- Unitatea 3: Domeniul de aplicare și standardul controlului jurisdicțional: Dreptul UE
- Unitatea 4: Căi de atac utile - obligația judecătorului național
- Unitatea 5: Studiu de caz privind accesul la justiție - accent pe calitatea procesuală

Legislația, politica și jurisprudența privind protecția naturii

- Unitatea 6: Conservarea siturilor
- Unitatea 7: Protecția pe baza speciilor
- Unitatea 8: Prezentare generală a legislației UE privind protecția naturii

Punerea în aplicare la nivel național

- Unitatea 9: Transpunerea legislației UE privind protecția naturii în legislația românească
- Unitatea 10: Accesul la justiție în materie de mediu - dispoziții naționale
- Unit 11: Studiu de caz privind acordarea unei derogări de la protecția strictă
- Unitatea 12: Rolul judecătorilor și procurorilor naționali în aplicarea legislației UE privind protecția naturii - accent pe trimiterea preliminară și cerințele privind accesul la justiție
- Unitatea 13: Încheierea atelierului și evaluarea

Stabilirea contextului

Scurtă descriere a conținutului

Atelierul începe întotdeauna prin întâmpinarea participanților și o scurtă introducere și explicare a conținutului programului, a organizării și a punerii în aplicare a atelierului.

Obiective generale

Obiectivul principal al acestei prime sesiuni este de a ura bun venit formatorilor și participanților la atelier, de a le reaminti cadrul cursului de formare și de a le încuraja interacțiunea și participarea activă la curs.

Obiective specifice

- a. Prezentarea organizatorilor atelierului

Sesiunea de bun venit este folosită pentru a prezenta managerul de formare al atelierului, care este responsabil de punerea în aplicare cu succes a conținutului programului, de prezidarea prezentărilor, de gestionarea sesiunilor de întrebări și răspunsuri, de organizarea și punerea în aplicare a exercițiilor practice și de soluționarea problemelor *ad hoc* pe parcursul întregului atelier. Managerul de formare poate fi asistat de un consilier de formare judiciară al atelierului, care, în mod ideal, este un expert în domeniu (un judecător, un practician în domeniul dreptului sau un cadru universitar) și care este, de obicei, implicat în pregătirea materialului atelierului încă de la început (stabilirea structurii programului, organizarea conținutului fiecărei prezentări, precum și a exercițiului practic care urmează să fie abordat, verificarea tuturor prezentărilor pregătite pentru a se asigura că materialul nu este duplicat și sprijinirea în punerea în aplicare a unui atelier, dacă este necesar).

- b. Prezentarea participanților și a formatorilor

În timpul sesiunii de deschidere, participanții trebuie să se prezinte, să își prezinte experiența profesională și să își împărtășească așteptările pentru atelier. În acest fel, participanții se vor familiariza cu grupul, ceea ce va facilita participarea activă la sesiuni. Conștientizarea formatorilor și a participanților cu privire la grupurile profesionale reprezentate în cadrul atelierului poate fi de mare relevanță în cadrul discuțiilor și un avantaj în asigurarea unui schimb eficient de experiență. Prezentarea contextului și a așteptărilor participanților poate ajuta la adaptarea programului la nevoile participanților, prin accentuarea anumitor aspecte, ajustarea timpului alocat în diferitele subsesiuni etc.

➔ **Acest lucru poate fi realizat prin invitarea participanților să adreseze o întrebare cheie pe care se așteaptă să o vadă abordată în timpul atelierului sau să indice ce i-a motivat să se înscrie la atelier.**

c. **Prezentarea programului atelierului de lucru**

Atelierul va include, la început, o prezentare a programului, a domeniului de aplicare și a obiectivelor. Se va indica obiectivul fiecărei unități și se va sublinia contribuția preconizată a participanților în fiecare parte a programului. Este important ca participanții să înțeleagă scopul fiecărei unități și fluxul programului atelierului. Acest lucru le permite să urmărească cu ușurință discuțiile și să profite de oportunitățile de a adresa întrebări.

d. **Prezentarea materialului de formare**

Sesiunea de deschidere oferă, de asemenea, ocazia de a prezenta materialul inclus în pachetul utilizatorului și de a explica funcția acestuia, pentru a încuraja participanții să beneficieze de el în timpul atelierului. Trebuie prezentat conținutul documentației electronice (toate textele juridice conexe, linkuri către sursele online, soluții propuse pentru studiile de caz etc.) și trebuie furnizate explicații cu privire la documente.

e. **Prezentarea aspectelor organizatorice ale atelierului**

Va fi prezentată logistica atelierului. Va fi indicat locul care va fi utilizat în timpul atelierului pentru diferitele sesiuni, exerciții și pauzele de prânz și de cafea, va fi prezentată posibilitatea de a utiliza calculatoare, Wi-Fi, o bibliotecă, o stație de afaceri etc. și vor fi furnizate informații privind prânzurile și cinele. În acest context, este important să ne asigurăm că participanților li se reamintesc și pot beneficia de toate măsurile care au fost luate pentru a le facilita participarea la atelier, precum și de importanța activităților comune care permit o interacțiune mai puțin formală între formatori și colegii participanți.

Metodologie

În timp ce participanții sunt în plen, toată lumea este invitată să se prezinte. Programul atelierului va fi prezentat de managerul de formare al atelierului.

După primirea participanților și a formatorilor la atelier, acestora li se va oferi posibilitatea de a se prezenta și de a-și exprima așteptările cu privire la atelier. Acest lucru va îmbunătăți atmosfera atelierului încă de la început, ceea ce este un element-cheie pentru succesul acestuia. Participanții sunt mai predispuși să fie activi în timpul evenimentului dacă cunosc trecutul colegilor lor. Un exercițiu de "spargere a gheții" poate fi, de asemenea, propus de managerul atelierului.

Durată

Timpul alocat sesiunii de deschidere depinde de numărul de participanți la atelier. Având în vedere că atelierul ar trebui să aibă, în mod ideal, între 20 și 30 de participanți, sesiunea de deschidere ar trebui să dureze aproximativ 30 de minute, pentru a asigura suficient timp pentru

ca toți formatorii și participanții să se prezinte și pentru furnizarea tuturor informațiilor necesare privind evenimentul.

Documentație

Material necesar:

01	Versiunea finală a programului atelierului
02	Lista formatorilor
03	CV-urile formatorilor
04	Lista participanților

Managerul de formare face o demonstrație cu întregul pachet pentru utilizator din această unitate, inclusiv documentația electronică, pentru a informa participanții cu privire la toate caracteristicile pachetului.

Profilul formatorului

Sesiunea de deschidere va avea loc în plen și va fi coordonată de responsabilul cu formarea, de persoana responsabilă cu asigurarea gestionării coerente a atelierului sau de consilierul pentru formare judiciară. Ar putea exista o valoare adăugată în atribuirea rolului de "manager de atelier" persoanei responsabile de organizarea atelierului. Acesta ar fi cel mai potrivit pentru a prezenta structura și obiectivele principale ale programului, după ce a luat toate deciziile aferente și a acordat prioritate anumitor caracteristici ale formării față de altele.

Accesul la justiție în materie de mediu

Unitatea 1: Accesul la justiție în materie de mediu, Convenția de la Aarhus și legislația UE în domeniul mediului

Scurtă descriere a conținutului și a obiectivelor generale

Această unitate servește drept introducere generală la legislația principală privind accesul la justiție în materie de mediu. Ea se concentrează asupra Convenției de la Aarhus și a efectului acesteia asupra acquis-ului UE, precum și asupra structurii principale și a subiectului său. De asemenea, este util să se prezinte participanților documentele de orientare relevante ale Comisiei care detaliază aspectele specifice ale accesului la justiție.

Puncte de învățare specifice

- *Dezvoltarea, scopul, principalele caracteristici ale Convenției de la Aarhus*
- *Structura cu trei piloni*
- *Mecanismul de conformitate Aarhus*
- Statutul în Europa și efectul direct la nivelul UE
- Comunicarea Comisiei Europene privind accesul la justiție în probleme de mediu

Metodologie

Această unitate ar trebui să fie prezentată sub forma unei prelegeri în sesiune plenară, fie online, fie în persoană, încurajând întrebările și discuțiile.

Interval de timp

Timpul alocat acestei unități ar trebui să fie de aproximativ 45 de minute pentru prezentare, cu 15 minute suplimentare pentru întrebări și discuții.

Materiale necesare (linkuri care pot fi accesate pentru a fi incluse în dosarul digital):

Prezentare PowerPoint: "Accesul la justiție în materie de mediu, Convenția de la Aarhus și legislația UE în domeniul mediului"

Documente suplimentare (incluse în dosarul digital):

Documentație

1.	Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (text codificat)
2.	Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului
3.	Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) (reformare)
4.	Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE (Text cu relevanță pentru SEE)
5.	Convenția de la Aarhus, 25 iunie 1998 (în engleză)

Profilul formatorului

Formatorul ideal pentru această unitate este o persoană cu experiență în elaborarea sau punerea în aplicare a Directivei Habitare, un funcționar UE sau un responsabil politic cu experiență în domeniu.

Profilul formatorului

Formatorul pentru această unitate ar trebui să fie o persoană care poate concepe un astfel de scenariu, în mod ideal un funcționar al Comisiei sau un formator judiciar cu competențe pedagogice și experiență în domeniu. Membrii Comitetului de conformitate Aarhus trebuie, de asemenea, să fie luați în considerare pentru astfel de formări.

Unit 2: Dreptul de a introduce o acțiune în justiție (calitate procesuală)

Scurtă descriere a conținutului și a obiectivelor generale

Această unitate este concepută pentru a oferi o înțelegere cuprinzătoare a dispozițiilor care reglementează conceptul de drept de a introduce o acțiune în justiție împotriva unei anumite acțiuni sau omisiuni. Un accent deosebit trebuie pus pe evoluțiile recente ale jurisprudenței în ceea ce privește calitatea procesuală, calitatea procesuală a ONG-urilor, a cetățenilor și evaluările CJUE.

Obiective specifice de învățare

- *Categorii de drepturi legitime*
- *Locus standi pentru ONG-urile de mediu*
- *Principiul primordialității dreptului UE*
- *Jurisprudența CJUE*

Metodologie

Această unitate ar trebui realizată sub forma unei prezentări față în față în sesiune plenară, fie online, fie în persoană, încurajând întrebările și discuțiile.

Interval de timp

Timpul alocat acestei unități ar trebui să fie de aproximativ 45 de minute pentru prezentare, cu 30 de minute suplimentare pentru întrebări, discuții și teste.

Documentație

Material necesar:

Prezentare PowerPoint privind "Statutul juridic"

În plus, tot materialul relevant privind accesul la justiție în probleme de mediu din prezentarea introductivă va fi disponibil și pentru această unitate.

Profilul formatorului

Vorbitorul ideal este un profesionist sau un cadru academic cu expertiză în cadrul UE privind accesul la justiție, un cadru academic sau un formator cu expertiză în domeniu.

Unitatea 3: Domeniul de aplicare și standardul controlului jurisdicțional: Dreptul UE

Scurtă descriere a conținutului și a obiectivelor generale

Această unitate își propune să ofere o imagine de ansamblu a principalelor probleme legate de domeniul de aplicare și de standardul controlului jurisdicțional în materie de mediu. Aceasta va permite participanților care sunt judecători o abordare mai practică.

Puncte de discuție specifice

- Motivele controlului jurisdicțional
- Intensitatea controlului jurisdicțional
- Jurisprudența CJUE

Durață

Prezentarea ar trebui să dureze 45 de minute, urmate de 15 minute pentru discuții.

Documentație

Material necesar:

Prezentare PPT privind "Domeniul de aplicare și standardul controlului jurisdicțional"

Toate materialele, documentele UE, legislația internațională și jurisprudența CJUE din prezentările anterioare trebuie să fie disponibile și pentru această prezentare.

Profilul formatorului

Un vorbitor ideal pentru această unitate ar fi un judecător dintr-un stat membru al UE cu o specializare în accesul la justiție în materie de mediu sau un formator judiciar cu aceeași expertiză.

Unitatea 4: Căi de atac utile - obligația unui judecător național

Scurtă descriere a conținutului și a obiectivelor generale

Această unitate oferă o explorare concisă a dreptului la o cale de atac eficientă. Este important ca jurisprudența de referință a CJUE să fie menționată aici pentru a da sens conceptului de "cale de atac efectivă".

Puncte de învățare specifice

- *Principiul echivalenței și principiul eficacității*
- *Măsuri provizorii (măsuri asiguratorii)*
- *Jurisprudența CJUE*

Metodologie

Această unitate trebuie să ia forma unei prezentări în sesiune plenară, fie online, fie în persoană. Sunt încurajate discuțiile și întrebările și întrebările.

Interval de timp

Timpul alocat acestei unități ar trebui să fie de aproximativ 45 de minute pentru prezentare, urmate de 30 de minute pentru discuții, schimb de experiență și test.

Documentație

Material necesar:

01	Prezentare PowerPoint privind "Căi de atac eficiente - obligația unui judecător național"

Toate materialele, documentele UE, legislația internațională și jurisprudența CJUE din prezentările anterioare trebuie să fie disponibile și pentru această prezentare.

Profilul formatorului

Vorbitorul indicat este o persoană cu cunoștințe specifice în domeniu. Un judecător național cu cunoștințe de drept procedural în domeniul mediului sau un membru al Comitetului de conformitate Aarhus ar fi o opțiune bună.

Unitatea 5: Studiu de caz privind accesul la justiție - accent pe calitatea procesuală

Scurtă descriere a conținutului și a obiectivelor generale

Obiectivul acestei unități este de a oferi o prezentare generală a cadrului UE și a Convenției de la Aarhus prin intermediul unui exemplu practic. Participanții sunt invitați să pună în aplicare dispozițiile UE privind accesul la justiție în contextul unui scenariu real.

Structura propusă pentru acest exercițiu ar include planurile unei autorități locale sau ale statului de a realiza o lucrare publică la scară largă care servește unor scopuri economice, dar reprezintă o amenințare la adresa echilibrului de mediu în sens mai larg și mai strict. În acest caz fictiv trebuie să existe diferite grupuri care doresc să introducă o acțiune în justiție, de exemplu, cetățenii cu preocupări abstracte legate de sănătate care nu au interese economice, cetățenii cu proprietăți afectate direct de lucrare, ONG-urile și comunitatea locală ar trebui să încerce să introducă o acțiune în justiție împotriva proiectului.

Metodologie

Această unitate trebuie să ia forma unui studiu de caz practic cu un grad ridicat de implicare din partea participanților.

Interval de timp

Timpul alocat acestei unități ar trebui să fie de aproximativ 10 minute pentru prezentare, urmate de 45 de minute pentru discuțiile participanților în grupuri și, în final, 30 de minute pentru discutarea constatărilor participanților și prezentarea răspunsurilor.

Documentație

Material necesar:

Prezentare PowerPoint privind studiul de caz
Date și întrebări ale studiului de caz pe suport de hârtie, împărțite în funcție de numărul de grupuri, argumente indicative, jurisprudență relevantă și soluții.

Profilul formatorului

Un vorbitor ideal pentru această unitate ar fi un expert în accesul la justiție capabil să conceapă un studiu de caz care să abordeze cu succes punctele de învățare din prezentările anterioare. Unul dintre vorbitorii care au prezentat subiectele anterior în cadrul atelierului ar putea fi ideal pentru conceperea unui studiu de caz care să completeze punctele care au fost deja discutate.

Legislația, politica și jurisprudența privind protecția naturii

Unitatea 6: Conservarea siturilor

Scurtă descriere a conținutului și a obiectivelor generale

Această unitate își propune să prezinte cadrul de conservare a siturilor din UE pentru a oferi participanților informații detaliate cu privire la dispozițiile care reglementează acest domeniu. Acesta constă într-o prezentare a aspectelor directivelor "Habitat" și "Păsări" referitoare la conservarea siturilor, urmată de o prezentare a principalelor hotărâri CJUE în materie. Un accent special este pus pe Rețeaua Natura 2000.

Puncte de învățare specifice

- Articolele 4 și 6 din Directiva privind habitatele.
- Rețeaua Natura 2000

Documentație

Material necesar:

Prezentare PowerPoint privind "Conservarea sitului"

Legislația UE privind protecția naturii

Regulamentul (UE) 2024/1991 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2024 privind restaurarea naturii și de modificare a Regulamentului (UE) 2022/869
Regulamentul (UE) 2024/1244 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 aprilie 2024 privind raportarea datelor despre medii provenite de la instalații industriale, de înființare a Portalului emisiilor industriale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 166/2006
Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2019 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de modificare a Protocolului nr. 3 privind Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene
Regulamentul (UE) 2024/1157 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 privind transferurile de deșeuri, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1257/2013 și (UE) 2020/1056 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 (Text cu relevanță pentru SEE)
Directiva (UE) 2024/1203 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 aprilie 2024 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal și de înlocuire a Directivelor 2008/99/CE și 2009/123/CE
Regulamentul delegat (UE) 2023/2772 al Comisiei din 31 iulie 2023 de completare a Directivei 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele de raportare privind durabilitatea
Decizia (UE) 2022/591 a Parlamentului European și a Consiliului din 6 aprilie 2022 privind un Program general al Uniunii de acțiune pentru mediu până în 2030
Regulamentul (UE) 2021/1767 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 octombrie 2021 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1367/2006 privind aplicarea, pentru

<u>institutiile și organismele comunitare, a dispozițiilor Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în domeniul mediului</u>
<u>Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 ("Legea europeană a climei")</u>
<u>Regulamentul (UE) 2021/783 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a unui program pentru mediu și politici climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1293/2013</u>
<u>Regulamentul (UE) 2020/741 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 mai 2020 privind cerințele minime pentru reutilizarea apei</u>
<u>Comunicare a Comisiei Pactul ecologic european, 11 decembrie 2019</u>
<u>Directiva (UE) 2019/904 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului</u>
<u>Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE</u>
<u>Directiva 2014/52/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 de modificare a Directivei 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului</u>
<u>Directiva 2008/99/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal</u>
<u>Regulamentul (CE) nr. 1367/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 septembrie 2006 privind aplicarea, pentru instituțiile și organismele comunitare, a dispozițiilor Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în domeniul mediului</u>
<u>Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, 2007</u>
<u>Decizia Consiliului din 17 februarie 2005 privind încheierea, în numele Comunității Europene, a Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu (2005/370/CE)</u>
<u>Directiva 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului</u>
<u>Directiva 2003/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 mai 2003 de instituire a participării publicului la elaborarea anumitor planuri și programe privind mediul și de modificare a directivelor 85/337/CEE și 96/61/CE ale Consiliului în ceea ce privește participarea publicului și accesul la justiție</u>
<u>Directiva 2003/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind accesul publicului la informațiile despre mediu și de abrogare a Directivei 90/313/CEE a Consiliului</u>
<u>Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului</u>
<u>Convenția de la Aarhus, 25 iunie 1998 (în engleză)</u>
<u>Tratatul de la Amsterdam, 2 octombrie 1997</u>
<u>Tratat privind Uniunea Europeană, 7 februarie 1992</u>
<u>Actul unic european, 1987</u>
<u>Declarația Consiliului Comunităților Europene și a reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului din 22 noiembrie 1973 privind programul de acțiune al Comunităților Europene în domeniul mediului, 20 decembrie 1973 (în engleză)</u>

Profilul formatorului

Vorbitorul ideal este o persoană cu cunoștințe practice privind legislația de mediu a UE, capabilă să ofere o prezentare generală a cadrului relevant. Un funcționar al UE care cunoaște peisajul național sau are capacitatea de a face legături subtile cu realitatea națională ar fi alegerea optimă.

Unitatea 7: Protecția pe baza speciilor

Scurtă descriere a conținutului și a obiectivelor generale

Obiectivul acestei unități este de a oferi o prezentare generală a cadrului UE privind protecția speciilor în temeiul Directivelor "Păsări" și "Habitat". Din nou, un accent deosebit se va pune pe jurisprudența CJUE în domeniu.

Puncte de învățare specifice / întrebări ridicate pentru studiul de caz

- Protecția speciilor în directivele "Habitat" și "Păsări"; obiective principale și caracteristici-cheie
- Regim strict de protecție
- Rețeaua Natura 2000

Metodologie

Această unitate trebuie să ia forma unei prezentări în sesiune plenară, fie online, fie în persoană, încurajând întrebările și discuțiile.

Durată

Timpul alocat acestei unități ar trebui să fie de aproximativ 45 de minute pentru prezentare, cu 15 minute suplimentare pentru întrebări și discuții.

Documentație

Material necesar:

Prezentare PowerPoint privind "Protecția bazată pe specii"

Profilul formatorului

Un vorbitor ideal pentru a prezenta pe această temă este un oficial UE sau un cadru universitar cu cunoștințe și experiență pe acest subiect precis.

Unitatea 8: Prezentare generală a legislației UE privind protecția naturii

Scurtă descriere a conținutului și a obiectivelor generale

Această unitate oferă o analiză aprofundată a cadrelor specifice pentru protecția naturii. Aceasta se poate axa pe protecția speciilor sau a siturilor și pe evoluțiile recente în domeniu. Formatorul trebuie să fie încurajat să aducă exemple relevante pentru trecutul și țările de origine ale participanților, pentru a-i ajuta în activitatea lor zilnică.

Puncte de învățare specifice

- Protecția maritimă
- Reglementarea speciilor invazive
- Protecția pădurilor

Metodologie

Această unitate ar trebui să fie prezentată sub forma unei prelegeri în sesiune plenară, fie online, fie personal, încurajând întrebările și discuțiile. Această unitate prezintă o complexitate mai mare datorită varietății de subiecte. Din acest motiv, este încurajată punerea în aplicare a unei sesiuni de teste.

Interval de timp

Timpul alocat acestei unități ar trebui să fie de aproximativ 45 de minute pentru prezentare, cu 15 minute suplimentare pentru întrebări și discuții.

Documentație

	<u>Rezoluția legislativă a Parlamentului European din 10 aprilie 2024 referitoare la propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind monitorizarea și reziliența solului (Legea privind monitorizarea solului) (COM(2023)0416 - C9-0234/2023 - 2023/0232(COD))</u>
	<u>Regulamentul (UE) 2023/1115 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind punerea la dispoziție pe piața Uniunii și exportul din Uniune a anumitor produse de bază și produse asociate cu defrișările și degradarea pădurilor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 995/2010 (Text cu relevanță pentru SEE)</u>
	<u>Regulamentul (UE) 2018/841 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 cu privire la includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din activitățile legate de exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură în cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030 și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 și a Deciziei nr. 529/2013/UE (Text cu relevanță pentru SEE)</u> Text cu relevanță pentru SEE
	<u>Regulamentul (UE) nr. 1143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive</u>
	<u>Regulamentul (UE) nr. 511/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind măsurile de conformitate destinate utilizatorilor prevăzute în Protocolul de la Nagoya privind accesul la resursele genetice și împărțirea corectă și echitabilă a beneficiilor care rezultă din utilizarea acestora în Uniune</u> Text cu relevanță pentru SEE

	<u>Regulamentul (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 octombrie 2010 de stabilire a obligațiilor care revin operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn (Text cu relevanță pentru SEE)</u> <u>Text cu relevanță pentru SEE</u>
	<u>Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică</u>
	<u>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2770 al Comisiei din 12 decembrie 2023 de interdicere a introducerii în Uniune a exemplarelor din anumite specii ale faunei și florei sălbatice în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 338/97 ale Consiliului privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea</u>
	<u>Regulamentul (UE) 2023/966 al Comisiei din 15 mai 2023 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 338/97 al Consiliului pentru a reflecta modificările adoptate în cadrul celei de a 19-a reuniuni a Conferinței părților la Convenția privind comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție</u>
	<u>Decizia (UE) 2019/1719 a Consiliului din 8 iulie 2019 privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene în cadrul celei de a 18-a reuniuni a Conferinței părților la Convenția privind comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție (CoP 18 la CITES) (Geneva, Elveția, 17-28 august 2019)</u>
	<u>Directiva 2010/63/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 septembrie 2010 privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice</u> <u>Text cu relevanță pentru SEE</u>
	<u>Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice (Versiune codificată)</u>
	<u>Regulamentul (CE) nr. 338/97 al Consiliului din 9 decembrie 1996 privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea</u>
	<u>Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (Consolidated version)</u>

Profilul formatorului

Vorbitorul ideal este o persoană cu cunoștințe practice privind legislația de mediu a UE, capabilă să ofere informații actualizate cu privire la cele mai recente evoluții.

Punerea în aplicare la nivel național

Unitatea 9: Transpunerea legislației UE privind protecția naturii în legislația română

Scurtă descriere a conținutului

Această unitate are scopul de a pune în lumină transpunerea la nivel național a legislației UE privind protecția naturii în statul membru. Prin intermediul unor exemple specifice legate de mediul

natural cu care participanții sunt familiarizați, aceștia vor avea ocazia să primească o actualizare completă a chestiunilor care pot ajunge pe biroul lor la instanță sau la procuratură.

Rezultate specifice ale învățării:

- Principalele legislații și politici naționale
- Jurisprudența principală

Durață

Prezentarea trebuie să dureze aproximativ 45 de minute, urmate de 15 minute pentru dezbateri și schimb de experiență.

Documentație

Prezentare PowerPoint privind "Transpunerea legislației UE privind protecția naturii în legislația română"

Legislația română privind protecția naturii

6.	<u>PARLAMENTUL ROMÂNIEI CAMERA DEPUTAȚILOR, RAPORT COMUN SUPLIMENTAR asupra proiectului de Lege pentru modificarea și completarea art. 561 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, 23 martie 2022</u>
7.	<u>Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.158/2018 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale protejate, a florei și a faunei sălbatice precum și pentru modificarea Legii nr.292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, L117/2022</u>

Profilul formatorului

Formatorul trebuie să fie un judecător sau procuror cu experiență din statul membru. Adesea, combinarea rolului de judecător sau procuror cu un rol academic sau cu experiența în cercetare contribuie la identificarea formatorilor cu bune competențe didactice.

Unitatea 10: Accesul la justiție în materie de mediu - dispoziții naționale

Scurtă descriere a conținutului și a obiectivelor generale

În această unitate, obiectivul general este de a prezenta principalele caracteristici ale cadrului național privind accesul la justiție. Acest lucru trebuie realizat printr-o explorare aprofundată a jurisprudenței naționale și a legislației referitoare la dreptul administrativ și la calitatea procesuală.

Metodologie

Această unitate va lua forma unei prezentări în sesiune plenară, fie online, fie în persoană. Discuțiile și întrebările ar trebui să fie stimulate la maximum.

Interval de timp

Timpul alocat acestei unități ar trebui să fie de aproximativ 50 de minute pentru prezentare, cu 20 de minute suplimentare pentru discuții și schimb de experiență cu participanții.

Documentație

Material necesar:

Prezentare PowerPoint: "Accesul la justiție în materie de mediu - dispoziții naționale"

Profilul formatorului

Un vorbitor ideal este un judecător cu experiență sau un profesor cu expertiză în drept administrativ.

Unitatea 11: Studiu de caz privind acordarea unei derogări de la protecția strictă

Scurtă descriere a conținutului și a obiectivelor generale

Această unitate este special concepută în contextul unui atelier desfășurat în acest stat membru specific. Ea se referă la un scenariu în care participanții sunt chemați să își pună în aplicare cunoștințele într-un caz. Ideea de a împărți participanții în grupuri în funcție de experiența lor specifică servește obiectivului formării. Astfel, cazul ar fi conceput astfel încât să includă o instanță de primă instanță, o instanță de apel și procuratura. În plus, utilizarea unor cazuri reale din jurisprudența instanțelor naționale ale statului membru promovează în continuare înțelegerea de către participanți a punctelor-cheie abordate în unitățile anterioare.

Metodologie

Formatorul va prezenta cazul prin prezentarea principalelor caracteristici factice. După prezentarea introductivă, participanții vor fi împărțiți în grupuri de 6-8 persoane. Grupurile vor discuta cazul pe baza dreptului UE și a dreptului (procedural) național. După discuția de grup, participanții se vor întoarce în plen. Fiecare grup va avea un raportor care va explica rezultatele

discuției lor, formatorul va comenta constatările lor, iar grupul are posibilitatea de a purta discuții suplimentare.

Durată

Introducerea studiului de caz ar trebui să dureze 15 minute; după aceea, participanții se vor împărți în grupuri. Discuția pe marginea cazului va dura aproximativ 45 de minute, iar următoarea discuție în plen, inclusiv debriefingul, va dura încă 30 de minute.

Documentație

Material necesar:

Studiu de caz privind derogarea de la protecția strictă

Profilul formatorului

Vorbitorul ideal este o persoană cu cunoștințe practice privind funcționarea acestor derogări de protecție. Un judecător național cu abilități didactice excepționale sau o persoană care are experiență practică în domeniu ar prezenta într-un mod atractiv și eficient.

Unit 12: Rolul judecătorilor și procurorilor naționali în aplicarea legislației UE privind protecția naturii - accent pe trimiterea preliminară și cerințele privind accesul la justiție

Scurtă descriere a conținutului și a obiectivelor generale

În această unitate, obiectivul general este de a înțelege aspectele-cheie legate de rolul judecătorului național în punerea în aplicare a legislației europene în domeniul mediului, precum și de a explica importanța trimiterii preliminare ca instrument în acest scop. În acest scop, accentul ar trebui pus pe analizarea modului în care judecătorii și procurorii naționali vor interpreta și pune în aplicare în mod corespunzător principalele dispoziții ale accesului la justiție și ale legislației UE privind protecția naturii. O parte semnificativă a acestei unități este dedicată procedurii de trimitere preliminară, care ocupă un loc esențial în setul de instrumente juridice UE al judecătorilor naționali. Prezentarea este menită să inițieze un schimb de idei și experiențe cu privire la legislația UE privind protecția naturii.

Puncte de învățare specifice

- Rolul judecătorului național
- Rolul procurorului național
- Controlul judiciar
- Referință preliminară

Metodologie

Această unitate va lua forma unei prezentări în sesiune plenară, fie online, fie în persoană. Discuțiile și întrebările ar trebui să fie stimulate la maximum.

Interval de timp

Timpul alocat acestei unități ar trebui să fie de aproximativ 50 de minute pentru prezentare, cu 20 de minute suplimentare pentru discuții și schimb de experiență cu participanții.

Documentație

Material necesar:

PowerPoint Presentation on "Rolul judecătorilor și procurorilor naționali în aplicarea legislației UE privind protecția naturii - accent pe trimiterea preliminară și cerințele privind accesul la justiție"

Materiale suplimentare (care urmează să fie incluse în documentația electronică):

01	C-204/21 - Comisia/Polonia (Indépendance et vie privée des juges), 24 aprilie 2023
02	C-683/19 - Viesgo Infraestructuras Energéticas, 14 octombrie 2021
03	C-561/19 - Consorzio Italian Management e Catania Multiservizi și Catania Multiservizi, 6 octombrie 2021
04	C-112/19 - Kreis Heinsberg, 28 octombrie 2020
05	C-210/06 - Cartesio, 16 decembrie 2008
06	C-337/95 - Parfums Christian Dior v Evora, 4 noiembrie 1997
07	C-314/85 - Foto-Frost împotriva Hauptzollamt Lübeck-Ost, 22 octombrie 1987
08	C-283/81 - CILFIT împotriva Ministero della Sanità, 6 octombrie 1982

Profilul formatorului

Un vorbitor ideal este un judecător cu experiență sau un profesor cu expertiză în materie de referință preliminară.

Unitatea 13: Încheierea atelierului și evaluarea

Obiective generale

Participanții vor oferi feedback cu privire la întregul eveniment, informațiile preliminare, documentația atelierului, modulul de e-learning și utilitatea atelierului pentru activitatea lor zilnică.

Obiective specifice

- Rezumatul evenimentului
- Obținerea de feedback
- Utilizați feedback-ul și evaluările pentru a îmbunătăți modulul de formare (pentru organizatori)

Metodologie

Participanții vor fi prezenți în plen, fie online, fie în persoană. Înainte de deschiderea discuției și evaluării finale a evenimentului, fiecare participant ar trebui să fi completat deja formularul de evaluare anonim. Dacă este posibil, toți participanții, adică inclusiv vorbitorii și managerul de formare și/sau consilierul de formare judiciară al atelierului, trebuie să participe la această sesiune de evaluare finală. Managerul de formare al atelierului ar trebui să încurajeze participanții să vorbească deschis despre impresiile lor cu privire la atelier.

Interval de timp

Sesiunea de închidere ar trebui să dureze între 15 și 30 de minute.

Documentație

Materiale necesare (care vor fi puse la dispoziție pe suport de hârtie în timpul subsesiunii):

Formular de evaluare

Sesiunea de închidere va fi prezidată de managerul de formare și/sau de consilierul de formare judiciară al atelierului.

IV. Anexa I: Model de program indicativ

Accesul la justiție în materie de mediu și legislația UE privind protecția naturii

Workshop pentru judecători și procurori

București, 27-29 ianuarie 2025

EXCELLENCE IN
EUROPEAN LAW⁷

Vorbitori și formatori

Fruzsina Bögös, judecător la Curtea Supremă a Ungariei, membru al Comitetului de conformitate cu Convenția de la Aarhus

Luisa Cortat, director de curs, Drept public european, ERA, Trier, Germania

Alexandra-Ema Dobre-Wlodarczyk, Jurist, Comisia Europeană DG ENV, Bruxelles

Remus Jurj, Profesor asociat de Drept penal al mediului Universitatea Maritimă din Costanța, Procuror

Anna Kanellopoulou, Administrator de curs, Drept public european, ERA, Trier, Germania

Beatrice Ramascanu, judecător la Curtea de Apel București, formator la Institutul Național al Magistraturii, România

Dana Tofan, Profesor, Drept administrativ, Universitatea din București

Vojtěch Vomáčka, consilier juridic, Curtea Administrativă Supremă a Republicii Cehe și profesor asociat, Universitatea Masaryk, Brno, Republica Cehă

Subiecte-cheie

- Analiza Convenției de la Aarhus
- Statutul juridic: Categoriile și condiții în temeiul legislației UE
- Controlul jurisdicțional: Motivele, intensitatea și jurisprudența CJUE
- Remedii eficiente
- Directiva Habitate
- Directiva Păsări
- Punerea în aplicare la nivel național a legislației UE în domeniul mediului
- Procedura de referință preliminară
- Jurisprudența CJUE
- Diverse studii de caz

Limba

Română (și engleză cu interpretare simultană)

Numărul evenimentului
425DV09

Organizator

Anna Kanellopoulou (ERA) în numele Comisiei Europene

ACCESUL LA JUSTIȚIE ÎN MATERIE DE MEDIU ȘI LEGISLAȚIA UE PRIVIND PROTECȚIA NATURII

27 ianuarie 2025, Luni

08:45 Sosirea și înregistrarea participanților

09:00 Deschiderea seminarului

I. ACCESUL LA JUSTIȚIE ÎN MATERIE DE MEDIU

09:15 **Accesul la justiție în materie de mediu, Convenția de la Aarhus și legislația UE în domeniul mediului I**

- Dezvoltarea, scopul, principalele caracteristici ale Convenției de la Aarhus
- Structura cu trei piloni
- Mecanismul de conformitate Aarhus

Fruzsina Bögös

09:55 **Accesul la justiție în materie de mediu, Convenția de la Aarhus și legislația UE în domeniul mediului II**

- Statutul în Europa și efectul direct la nivelul UE
- Comunicarea Comisiei Europene privind accesul la justiție în probleme de mediu

Alexandra-Ema Dobre-Wlodarczyk

10:35 Discuții

10:45 Pauză de cafea

11:15 **Dreptul de a introduce o acțiune în justiție (calitate procesuală)**

- Categoriile de drepturi legitime
- Locus standi pentru ONG-urile de mediu
- Principiul primatului dreptului UE
- Jurisprudența CJUE

Vojtěch Vomáčka

12:15 Chestionar și discuții

12:45 Masa de prânz

13:45 **Domeniul de aplicare și standardul controlului jurisdicțional: Dreptul UE**

- Motivele controlului jurisdicțional
- Intensitatea controlului jurisdicțional
- Jurisprudența CJUE

Fruzsina Bögös

14:30 Discuție

14:45 **Căi de atac utile - obligația unui judecător național**

- Principiul echivalenței și principiul eficacității
- Măsuri provizorii (măsuri asiguratorii)
- Jurisprudența CJUE

Fruzsina Bögös

15:30 Discuții

15:45 Pauză de cafea

16:00 **Studiu de caz privind accesul la justiție - accent pe calitatea procesuală**

- Introducere în studiul de caz, grupuri de lucru
- Discutarea în plen a rezultatelor

Vojtěch Vomáčka

17:15 Sfârșitul primei zile

19:30 Cina

28 ianuarie 2025, Marți

II. LEGISLAȚIA, POLITICA ȘI JURISPRUDENȚA UE PRIVIND PROTECȚIA NATURII

09:30 **Conservarea siturilor**

- Conservarea siturilor în directivele „Habitat” și „Păsări”; obiective principale și caracteristici cheie

Obiectiv

Scopul acestui atelier de 2,5 zile este de a oferi o înțelegere aprofundată a accesului la justiție în materie de mediu și a legislației UE privind natura. Atelierul va acoperi pilonii Convenției de la Aarhus, mecanismele sale de conformitate și relevanța acestora în Uniunea Europeană. Participanții vor învăța despre calitatea procesuală, controlul judiciar în temeiul legislației UE și căile de atac efective. De asemenea, se va analiza legislația, politica și jurisprudența UE privind protecția naturii, acoperind directive precum Directiva privind habitatele și Directiva privind păsările. În mod important, participanții vor obține informații privind transpunerea legislației UE în legislația națională a României și dispozițiile privind accesul la justiție. În cele din urmă, atelierul va discuta rolul judecătorilor și procurorilor naționali în aplicarea legislației UE privind natura. Studiile de caz vor fi utilizate pentru a oferi exemple din lumea reală, a îmbogăți discuția și a promova o înțelegere mai profundă.

Cine ar trebui să participe?

Judecători și procurori români interesați de dreptul mediului.

Locul de desfășurare

Institutul Național al Magistraturii
România
Bd. Regina Elisabeta 53, Sector 5,
București

Contactele dvs.

Anna Kanellopoulou
Administrator de curs
Drept public european
E-Mail:
AKanellopoulou@era.int

Uta Ellerhorst
Asistent
E-mail:
uellerhorst@era.int

- Accent special pe articolele 4 și 6 din Directiva privind habitatele
- Rețeaua Natura 2000 Articolele 4 și 6
- Jurisprudența CJUE, inclusiv cauzele C-293 & 294/17, C-444/21, C-721/21, C-463/19, C-849/19, C-674/17, C-461/17, C-323/17, C-164/17 și C-444/21

Alexandra-Ema Dobre-Wlodarczyk

10:20 Discuții

10:30 Pauză de cafea

11:00 **Protecția pe baza speciilor**

- Protecția speciilor în Directivele privind habitatele și păsările; obiective principale și caracteristici cheie
- Regim strict de protecție
- Rețeaua Natura 2000
- Jurisprudența CJUE, inclusiv cauzele C-432/21, C-473 & 474/19, C-900/19, C-441/17, C-97/17 și C-557/15.

Alexandra-Ema Dobre-Wlodarczyk

11:45 Discuții

12:00 **Prezentare generală a legislației UE privind protecția naturii**

- Protecția maritimă
- Reglementarea speciilor invazive
- Protecția pădurilor

Vojtech Vomacka

12:45 Discuții

13:00 Masa de prânz

III. PUNEREA ÎN APLICARE LA NIVEL NAȚIONAL

14:00 **Transpunerea legislației UE privind protecția naturii în legislația românească**

- Principalele legislații și politici naționale
- Jurisprudența principală

Remus Jurj

14:45 Chestionar și discuții

15:15 Pauză de cafea

15:45 **Accesul la justiție în materie de mediu - dispoziții naționale**

Dana Tofan

16:30 Discuții

16:45 Sfârșitul celei de-a doua zile

29 ianuarie 2025, Miercuri

09:00 **Introducere**

09:05 **Studiu de caz privind acordarea unei derogări de la protecția strictă**

- Introducere în studiul de caz
- Grupuri de lucru
- Discutarea în plen a rezultatelor

Beatrice Ramașcanu

10:30 Pauză de cafea

11:00 **Rolul judecătorilor și procurorilor naționali în aplicarea legislației UE privind protecția naturii - accent pe trimiterea preliminară și cerințele privind accesul la justiție**

Beatrice Ramașcanu

11:45 Discuții

12:00 Evaluarea workshop-ului

12:30 Sfârșitul workshop-ului

Pentru actualizări ale programului:

www.era.int

Programul poate face obiectul unor modificări.

Procedura de depunere a candidaturii

Accesul la justiție în materie de mediu și legislația UE privind protecția naturii

Atelier de lucru pentru judecători și procurori

București, 27-29 ianuarie 2025 / Numărul evenimentului: 425DV09

Cu sprijinul programului "Cooperare cu judecătorii naționale în domeniul dreptului mediului"
al
Uniunii Europene

Termeni și condiții de participare

Selecție

Participarea este deschisă doar judecătorilor și procurorilor dintr-un stat membru al UE.

Numărul de locuri disponibile este limitat. Participarea va face obiectul unei proceduri de selecție. Selecția va depinde de:

- i. relevanța seminarelor pentru viața profesională a solicitantului;
- ii. se va căuta un echilibru geografic și lingvistic între participanți
- iii. În cazul în care numărul de candidaturi este mai mare decât cel prevăzut, poate fi acceptată o singură persoană pe instituție.

3. Cererile online pot fi depuse până la **30 noiembrie 2024**.

4. Un răspuns va fi oferit fiecărui solicitant al acestui workshop la scurt timp după expirarea termenului limită. Vă sfătuim să nu faceți nicio rezervare de călătorie sau de hotel înainte de a primi confirmarea noastră.

Taxa de participare

5. Nu se percepe nicio taxă de înregistrare

Cheltuieli de călătorie

6. **Cheltuielile de călătorie vor fi rambursate până la maximum 150 de euro**, cu condiția prezentării documentelor originale, a chitanțelor de călătorie (biletul de avion, cartea de îmbarcare, biletul de tren, costurile de taxi pot fi rambursate doar în cazuri excepționale și trebuie să fie justificate în scris etc.). Participanții sunt informați cu privire la obligația de a utiliza cel mai rentabil mod de transport disponibil.

Cazare

7. **Maximum 3 nopți de hotel** vor fi acoperite direct de către ERA, doar pentru hotelul rezervat de ERA.

Alte servicii

8. Prânzul, băuturile consumate în timpul evenimentului și documentele workshop-ului sunt oferite de ERA.

Participare

9. Participarea la întregul workshop este obligatorie, iar prezența dumneavoastră va fi monitorizată.
10. O listă a participanților, inclusiv adresa fiecărui participant, va fi pusă la dispoziția tuturor participanților, cu excepția cazului în care ERA primește o obiecție scrisă din partea participantului cel târziu cu o săptămână înainte de începerea evenimentului.
11. Adresa participantului și alte informații relevante vor fi stocate în baza de date a ERA pentru a furniza informații despre evenimente viitoare ale ERA, publicații și/sau alte evoluții în domeniul de interes al participantului, cu excepția cazului în care participantul indică faptul că nu dorește ca ERA să facă acest lucru.
12. La finalul workshop-ului se va elibera un certificat de participare.
13. Pentru mai multe detalii, vă rugăm să urmăriți site-ul proiectului nostru: www.era.int/environmental_law

Cerere online:

www.era.int/?132222&en

Limba

Română și engleză

Persoana de contact

Uta Ellerhorst

Asistent

E-mail: UEllerhorst@era.int

V. Anexa I: Materiale de referință care trebuie incluse în pachetul utilizatorului

**Accesul la justiție în materie de mediu
și legislația UE privind protecția naturii
Uniunii Europene**

Workshop pentru judecători și procurori

București, 27-29 ianuarie 2025

I. Vorbitori

Fruzsina Bögös	
	• CV • Accesul la justiție în materie de mediu, Convenția de la Aarhus și dreptul UE dreptul mediului I • Domeniul de aplicare și standardul controlului jurisdicțional: Dreptul UE • Căi de atac efective - obligația unui judecător național
Alexandra-Ema Dobre	
	• CV • Accesul la justiție în materie de mediu, Convenția de la Aarhus și dreptul UE dreptul mediului II • Conservarea sitului • Protecția bazată pe specii
Vojtěch Vomáčka	
	• CV • Dreptul de a formula o contestație în justiție (calitate procesuală) • Studiu de caz privind accesul la justiție - accent pe calitatea procesuală

	• Prezentare generală a legislației UE privind protecția naturii
Remus Jurj	
	• CV • Transpunerea legislației UE privind protecția naturii în legislația românească
Dana Tofan	
	• CV • Accesul la justiție în materie de mediu - dispoziții naționale
Beatrice Ramașcanu	
	• CV • Studiu de caz privind acordarea unei derogări de la protecția strictă • Rolul judecătorilor și procurorilor naționali în punerea în aplicare a legislației UE privind protecția naturii UE - accentul pe referința preliminară și pe cerințele pentru accesul la justiție

I. Documentație de referință (*hyperlinkuri*)

A. Legislația internațională

1.	Decizii ale Conferinței părților la CMS în vigoare după cea de-a 14-a reuniune, 17 februarie 2024 (în engleză)
2.	Acordul de la Paris, 12 decembrie 2015 (în engleză)
3.	Declarația de la Sendai, 14-18 martie 2015 (în engleză)
4.	Protocolul de la Nagoya, 2010 (în engleză)
5.	Protocolul de la Cartagena privind biosecuritatea, 29 ianuarie 2000 (în engleză)
6.	Convenția de la Aarhus, 25 iunie 1998 (în engleză)
7.	Protocolul de la Kyoto la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice, 10 decembrie 1997 (în engleză)
8.	Acord pentru punerea în aplicare a dispozițiilor Convenției Organizației Națiunilor Unite privind dreptul mării din 10 decembrie 1982 referitoare la conservarea și gestionarea stocurilor transzonale de pește și a stocurilor de pești mari migratori, 4 august 1995 (în engleză)
9.	Convenția pentru protecția mediului marin din Atlanticul de Nord-Est (OSPAR), 22 septembrie 1992 (în engleză)

10.	Declarația de la Rio, 12 august 1992 (în engleză)
11.	Agenda 21, 3-14 iunie 1992 (în engleză)
12.	Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice (UNFCCC), 1992 (în engleză)
13.	Convenția privind diversitatea biologică, 22 mai 1992 (în engleză)
14.	Convenția privind protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontaliere și a lacurilor internaționale, 17 martie 1992 (în engleză)
15.	Convenție privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa (Convenția de la Berna), 10 februarie 1982
16.	Convenția de la Bonn privind conservarea speciilor migratoare de animale sălbatice, 23 iunie 1979 (în engleză)
17.	Convenția privind protecția mediului marin din zona Mării Baltice (Convenția de la Helsinki), 22 martie 1974 (în engleză)
18.	Convenția internațională pentru prevenirea poluării de către nave (MARPOL), 1973 (în engleză)
19.	Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție, 3 martie 1973 (în engleză)
20.	Convenția ONU privind prevenirea poluării marine prin deversarea de deșeuri și alte materii, 13 noiembrie 1972 (în engleză)

B. Legislația UE

i. Legislația UE privind protecția naturii

21.	Regulamentul (UE) 2024/1991 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2024 privind restaurarea naturii și de modificare a Regulamentului (UE) 2022/869
22.	Regulamentul (UE) 2024/1244 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 aprilie 2024 privind raportarea datelor despre mediu provenite de la instalații industriale, de înființare a Portalului emisiilor industriale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 166/2006
23.	Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2019 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de modificare a Protocolului nr. 3 privind Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene
24.	Regulamentul (UE) 2024/1157 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 privind transferurile de deșeuri, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1257/2013 și (UE) 2020/1056 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 (Text cu relevanță pentru SEE)
25.	Directiva (UE) 2024/1203 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 aprilie 2024 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal și de înlocuire a Directivelor 2008/99/CE și 2009/123/CE

26.	Regulamentul delegat (UE) 2023/2772 al Comisiei din 31 iulie 2023 de completare a Directivei 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele de raportare privind durabilitatea
27.	Decizia (UE) 2022/591 a Parlamentului European și a Consiliului din 6 aprilie 2022 privind un Program general al Uniunii de acțiune pentru mediu până în 2030
28.	Regulamentul (UE) 2021/1767 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 octombrie 2021 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1367/2006 privind aplicarea, pentru instituțiile și organismele comunitare, a dispozițiilor Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în domeniul mediului
29.	Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”)
30.	Regulamentul (UE) 2021/783 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a unui program pentru mediu și politici climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1293/2013
31.	Regulamentul (UE) 2020/741 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 mai 2020 privind cerințele minime pentru reutilizarea apei
32.	Comunicare a Comisiei Pactul ecologic european, 11 decembrie 2019
33.	Directiva (UE) 2019/904 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului
34.	Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE
35.	Directiva 2014/52/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 de modificare a Directivei 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului
36.	Directiva 2008/99/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal
37.	Regulamentul (CE) nr. 1367/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 septembrie 2006 privind aplicarea, pentru instituțiile și organismele comunitare, a dispozițiilor Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în domeniul mediului
38.	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, 2007

39.	Decizia Consiliului din 17 februarie 2005 privind încheierea, în numele Comunității Europene, a Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu (2005/370/CE)
40.	Directiva 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului
41.	Directiva 2003/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 mai 2003 de instituire a participării publicului la elaborarea anumitor planuri și programe privind mediul și de modificare a directivelor 85/337/CEE și 96/61/CE ale Consiliului în ceea ce privește participarea publicului și accesul la justiție
42.	Directiva 2003/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind accesul publicului la informațiile despre mediu și de abrogare a Directivei 90/313/CEE a Consiliului
43.	Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului
44.	Convenția de la Aarhus, 25 iunie 1998 (în engleză)
45.	Tratatul de la Amsterdam, 2 octombrie 1997
46.	Tratat privind Uniunea Europeană, 7 februarie 1992
47.	Actul unic european, 1987
48.	Declarația Consiliului Comunităților Europene și a reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului din 22 noiembrie 1973 privind programul de acțiune al Comunităților Europene în domeniul mediului, 20 decembrie 1973 (în engleză)

ii. Legislația UE privind protecția maritimă

49.	Regulamentul (UE) 2019/1241 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind conservarea resurselor piscicole și protecția ecosistemelor marine prin măsuri tehnice
50.	Directiva (UE) 2017/845 a Comisiei din 17 mai 2017 de modificare a Directivei 2008/56/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește listele orientative ale elementelor ce trebuie luate în considerare în vederea pregătirii strategiilor marine
51.	Directiva (UE) 2015/720 a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2015 de modificare a Directivei 94/62/CE în ceea ce privește reducerea consumului de pungi de transport din plastic subțire

52.	Directiva 2014/89/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 de stabilire a unui cadru pentru amenajarea spațiului maritim
53.	Regulamentul (UE) nr. 508/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 privind Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 2328/2003, (CE) nr. 861/2006, (CE) nr. 1198/2006 și (CE) nr. 791/2007 ale Consiliului și a Regulamentului (UE) nr. 1255/2011 al Parlamentului European și al Consiliului
54.	Regulamentul (UE) nr. 1380/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind politica comună în domeniul pescuitului, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1954/2003 și (CE) nr. 1224/2009 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 2371/2002 și (CE) nr. 639/2004 ale Consiliului și a Deciziei 2004/585/CE a Consiliului
55.	Regulamentul (UE) nr. 100/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 ianuarie 2013 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1406/2002 de instituire a unei Agenții Europene pentru Siguranță Maritimă
56.	Regulamentul (CE) nr. 1224/2009 al Consiliului din 20 noiembrie 2009 de stabilire a unui sistem comunitar de control pentru asigurarea respectării normelor politicii comune în domeniul pescuitului, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 847/96, (CE) nr. 2371/2002, (CE) nr. 811/2004, (CE) nr. 768/2005, (CE) nr. 2115/2005, (CE) nr. 2166/2005, (CE) nr. 388/2006, (CE) nr. 509/2007, (CE) nr. 676/2007, (CE) nr. 1098/2007, (CE) nr. 1300/2008, (CE) nr. 1342/2008 și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 2847/93, (CE) nr. 1627/94 și (CE) nr. 1966/2006
57.	Directiva 2008/56/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 iunie 2008 de instituire a unui cadru de acțiune comunitară în domeniul politicii privind mediul marin (Directiva-cadru Strategia pentru mediul marin) (Text cu relevanță pentru SEE)
58.	Directiva 2005/35/CE Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind poluarea cauzată de nave și introducerea unor sancțiuni, inclusiv sancțiuni penale, pentru infracțiunile de poluare (Text cu relevanță pentru SEE)
59.	Regulamentul (CE) nr. 1406/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 iunie 2002 de instituire a unei Agenții Europene pentru Siguranță Maritimă (Text cu relevanță pentru SEE)
60.	Directiva Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale

iii. Legislația UE privind protecția pădurilor și biodiversitatea

61.	Rezoluția legislativă a Parlamentului European din 10 aprilie 2024 referitoare la propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind monitorizarea și reziliența solului (Legea privind monitorizarea solului) (COM(2023)0416 – C9-0234/2023 – 2023/0232(COD))
62.	Regulamentul (UE) 2023/1115 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind punerea la dispoziție pe piața Uniunii și exportul din Uniune a anumitor produse de bază și produse asociate cu defrișările și degradarea pădurilor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 995/2010
63.	Regulamentul (UE) 2018/841 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 cu privire la includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din activități legate de exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură în cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030 și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 și a Deciziei nr. 529/2013/UE
64.	Regulamentul (UE) nr. 1143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive
65.	Regulamentul (UE) nr. 511/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind măsurile de conformitate destinate utilizatorilor prevăzute în Protocolul de la Nagoya privind accesul la resursele genetice și împărțirea corectă și echitabilă a beneficiilor care rezultă din utilizarea acestora în Uniune
66.	Regulamentul (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 octombrie 2010 de stabilire a obligațiilor care revin operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn
67.	Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică

iv. Legislația UE privind protecția speciilor

68.	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2770 al Comisiei din 12 decembrie 2023 de interzicere a introducerii în Uniunii a exemplarelor din anumite specii ale faunei și florei sălbatice în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 338/97 ale Consiliului privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea
69.	Regulamentul (UE) 2023/966 al Comisiei din 15 mai 2023 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 338/97 al Consiliului pentru a reflecta modificările adoptate în cadrul celei de a 19-a reuniuni a Conferinței părților la

	Convenția privind comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție
70.	Decizia (UE) 2019/1719 a Consiliului din 8 iulie 2019 privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene în cadrul celei de a 18-a reuniuni a Conferinței părților la Convenția privind comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție (CoP 18 la CITES) (Geneva, Elveția, 17-28 august 2019)
71.	Directiva 2010/63/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 septembrie 2010 privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice
72.	Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice (Versiune codificată)
73.	Regulamentul (CE) nr. 338/97 al Consiliului din 9 decembrie 1996 privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea
74.	Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (Text consolidat)

v. Legislația UE privind accesul la justiție în instrumentele specifice ale legislației de mediu a UE

75.	Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (text codificat)
76.	Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului
77.	Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) (reformare)
78.	Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE (Text cu relevanță pentru SEE)

vi. Documente politice ale UE: Comunicări, decizii și rezoluții ale Parlamentului European și alte documente relevante

79.	

80.	Acordul politic privind Regulamentul Aarhus: Comisia salută controlul public sporit al actelor UE referitoare la mediu, 13 iulie 2021
81.	Rezoluția legislativă a Parlamentului European din 24 iunie 2021 referitoare la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1999 (Legea europeană a climei) (COM(2020)0080 – COM(2020)0563 – C9-0077/2020 – 2020/0036(COD))
82.	COM(2020) 643 final, COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Îmbunătățirea accesului la justiție în probleme de mediu în UE și în statele sale membre, 14 octombrie 2020
83.	COM(2018) 10 final, COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Acțiuni ale UE în vederea îmbunătățirii conformării cu legislația de mediu și a guvernanței de mediu, 18 ianuarie 2018
84.	C/2017/2616, Comunicarea Comisiei privind accesul la justiție în probleme de mediu, 18 August 2017

vii. legislația română privind protecția naturii

85.	PARLAMENTUL ROMÂNIEI CAMERA DEPUTAȚILOR, RAPORT COMUN SUPLIMENTAR asupra proiectului de Lege pentru modificarea și completarea art. 561 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, 23 martie 2022
86.	Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 158/2018 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale protejate, a florei și a faunei sălbatice precum și pentru modificarea Legii nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, L117/2022

C. Jurisprudența CJUE privind protecția naturii

87.	T-345/22, Hotărârea Curții (Camera a treia) din 17 aprilie 2024, Comisia Europeană împotriva Stöttingfjällets Miljöskyddsförening (în engleză și franceză)
88.	C-129/24, Cerere de decizie preliminară introdusă de High Court (Irlanda) la 16 februarie 2024 – Coillte Cuideachta Ghníomhaíochta Ainmnithe/Commissioner for Environmental Information
89.	C-252/22, Hotărârea Curții (Camera a patra) din 11 ianuarie 2024, Societatea Civilă Profesională de Avocați Ploeanu & Ionescu
90.	C-116/22, Hotărârea Curții (Camera a doua) din 21 septembrie 2023. Comisia Europeană împotriva Republicii Federale Germania
91.	C-444/21, Hotărârea Curții (Camera a doua) din 29 iunie 2023, Comisia Europeană împotriva Irlandei
92.	C-721/21, Hotărârea Curții (Camera a doua) din 15 iunie 2023, Eco Advocacy CLG împotriva An Bord Pleanála
93.	C-575/21, Hotărârea Curții (Camera a doua) din 25 mai 2023, WertInvest Hotelbetriebs GmbH împotriva Magistrat der Stadt Wien
94.	C-432/21, Hotărârea Curții (Camera a doua) din 2 martie 2023, Comisia Europeană împotriva Republicii Polone
95.	C-873/19, Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 8 noiembrie 2022, Deutsche Umwelthilfe eV împotriva Bundesrepublik Deutschland
96.	C-559/19, Hotărârea Curții (Camera întâi) din 24 iunie 2021, Comisia Europeană împotriva Regatului Spaniei
97.	C-470/19, Hotărârea Curții (Camera întâi) din 15 aprilie 2021, Friends of the Irish Environment Ltd împotriva Commissioner for Environmental Information
98.	C-565/19 P, Hotărârea Curții (Camera a șasea) din 25 martie 2021, Carvalho și alții împotriva Parlamentul și Consiliul (în engleză)
99.	C-900/19, Hotărârea Curții (Camera întâi) din 17 martie 2021, One Voice împotriva Ministre de la Transition écologique et solidaire
100.	C-473 și C-474/19, Hotărârea Curții (Camera a doua) din 4 martie 2021, Föreningen Skydda Skogen împotriva Länsstyrelsen i Västra Götalands län
101.	C-826/18, Hotărârea Curții (Camera întâi) din 14 ianuarie 2021, LB, Stichting Varkens in Nood and Others împotriva College van burgemeester en wethouders van de gemeente Echt-Susteren
102.	C-849/19, Hotărârea Curții (Camera a șasea), din 17 decembrie 2020, Comisia împotriva Republica Elenă (Numai în franceză și greacă)
103.	C-463/19, Hotărârea Curții (Camera întâi) din 18 noiembrie 2020, Syndicat CFTC du personnel de la Caisse primaire d'assurance maladie de la Moselle împotriva Caisse primaire d'assurance maladie de Moselle

104.	C-411/19, Hotărârea Curții (Camera a șasea) din 16 iulie 2020, WWF Italia Onlus și alții împotriva Presidenza del Consiglio dei Ministri și Azienda Nazionale Autonoma Strade SpA (ANAS)
105.	C-477/19, Hotărârea Curții (Camera a șaptea) din 2 iulie 2020 IE împotriva Magistrat der Stadt Wien
106.	C-88/19, Hotărârea Curții (Camera a doua) din 11 iunie 2020 Alianța pentru combaterea abuzurilor împotriva TM și alții
107.	C-535/18, Hotărârea Curții (Camera întâi) din 28 mai 2020, IL and Others împotriva Land Nordrhein-Westfalen
108.	C-752/18, Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 19 decembrie 2019, Deutsche Umwelthilfe eV împotriva Freistaat Bayern
109.	C-280/18, Hotărârea Curții (Camera întâi) din 7 noiembrie 2019, Alain Flausch and Others împotriva Ypourgos Perivallontos kai Energeias and Others
110.	C-674/17, Hotărârea Curții (Camera a doua) din 10 octombrie 2019, Procedură inițiată de Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola Pohjois-Savo – Kainuu ry
111.	C-197/18, Hotărârea Curții (Camera întâi) din 3 octombrie 2019, Wasserleitungsverband Nördliches Burgenland
112.	C-411/17, Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 29 iulie 2019, Inter-Environnement Wallonnie ASBL, Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen ASBL împotriva Council of Ministers
113.	C-723/17, Hotărârea Curții (Camera întâi) din 26 iunie 2019, Lies Craeynest împotriva Brussels Hoofdstedelijk Gewest and Brussels Instituut voor Milieubeheer
114.	C-293/17 and C-294/17, Hotărârea Curții (Camera a doua) din 7 noiembrie 2018, Coöperatie Mobilisation for the Environment UA și Vereniging Leefmilieu împotriva College van gedeputeerde staten van Limburg și a College van gedeputeerde staten van Gelderland
115.	C-461/17, Hotărârea Curții (Camera a doua) din 7 noiembrie 2018, Brian Holohan și alții împotriva An Bord Pleanála
116.	C-669/16, Hotărârea Curții (Camera a șasea) din 18 octombrie 2018, Comisia Europeană împotriva Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord
117.	C-167/17, Hotărârea Curții (Camera întâi) din 17 octombrie 2018, Volkmar Klohn împotriva An Bord Pleanála

118.	C-411/17, Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 29 iulie 2019. Inter-Environnement Wallonie ASBL și Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen ASBL împotriva Conseil des ministres. Cerere de decizie preliminară formulată de Cour constitutionnelle (Belgia)
119.	C-164/17, Hotărârea Curții (Camera a doua) din 25 iulie 2018, Edel Grace și Peter Sweetman împotriva An Bord Pleanala
120.	C-557/15, Hotărârea Curții (Camera a treia) din 21 iunie 2018, Comisia Europeană împotriva Republicii Malta
121.	C-683/16, Hotărârea Curții (Camera a treia) din 13 iunie 2018, Deutscher Naturschutzring – Dachverband der deutschen Natur- und Umweltschutzverbände eV împotriva Bundesrepublik Deutschland
122.	C-97/17, Hotărârea Curții (Camera a doua) din 26 aprilie 2018, Comisia Europeană împotriva Republicii Bulgaria
123.	C-441/17, Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 17 aprilie 2018, Comisia Europeană împotriva Republicii Polone
124.	C-323/17, Hotărârea Curții (Camera a șaptea) din 12 aprilie 2018, People Over Wind și Peter Sweetman împotriva Coillte Teoranta
125.	C-470/16, Hotărârea Curții (Camera întâi) din 15 martie 2018, North East Pylon Pressure Campaign Limited and Maura Sheehy împotriva An Bord Pleanála
126.	C-664/15, Hotărârea Curții (Camera a doua) din 20 decembrie 2017, Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation împotriva Bezirkshauptmannschaft Gmünd
127.	C-281/16, Hotărârea Curții (Camera a patra) din 19 octombrie 2017, Vereniging Hoekschewaards Landschap împotriva Staatssecretaris van Economische Zaken
128.	C-196/16 and C-197/16, Hotărârea Curții (Camera întâi) din 26 iulie 2017, Comune di Corridonia
129.	C-60/15 P, Hotărârea Curții (Camera a cincea) din 13 iulie 2017, Saint-Gobain Glass Deutschland GmbH împotriva European Commission
130.	C-529/15, Hotărârea Curții (Camera întâi) din 1 iunie 2017, Gert Folk
131.	C-504/14, Hotărârea Curții (Camera a patra) din 10 noiembrie 2016, Comisia Europeană împotriva Republicii Elene
132.	C-243/15, Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 8 noiembrie 2016, Lesoochranské zoskupenie VLK împotriva Obvodný úrad Trenčín

133.	C-141/14, Hotărârea Curții (Camera a treia) din 14 ianuarie 2016, Comisia Europeană împotriva Republicii Bulgaria
134.	C-137/14, Concluzile avocatului general Wathelet prezentate la 21 mai 2015, și Hotărârea Curții (Camera a doua) din 15 octomrie 2015, Comisia Europeană împotriva Republica Austria
135.	C-570/13, Hotărârea Curții (Camera a cincea) din 16 aprilie 2015, Karoline Gruber împotriva Unabhängiger Verwaltungssenat für Kärnten.
136.	C-401/12 P to C403/12 P, Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 13 ianuarie 2015, Council of the European Union împotriva Vereniging Milieudefensie și Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht
137.	C-72/12, Hotărârea Curții (Camera a doua) din 7 noiembrie 2013, Gemeinde Altrip împotriva Land Rheinland-Pfalz
138.	C-260/11, Hotărârea Curții (Camera a patra) din 11 aprilie 2013, Edwards, Pallikaropoulos împotriva Environment Agency
139.	C-43/10, Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 11 septembrie 2012, Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias și alții împotriva Ypourgos Perivallontos, Chorotaxias kai Dimosion ergon și alții
140.	C-182/10, Hotărârea Curții (Camera a patra) din 16 februarie 2012, Solvay împotriva Région wallonne
141.	C-204/09, Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 14 februarie 2012, Flachglas Torgau GmbH împotriva Bundesrepublik Deutschland
142.	C-383/09, Hotărârea Curții (camera a patra) din 9 iunie 2011, Comisia Europeană împotriva Republicii Franceze
143.	C-115/09, Hotărârea Curții (camera a patra) din 12 mai 2011, Bund für Umwelt și Naturschutz Deutschland, Landesverband Nordrhein-Westfalen eV împotriva Bezirksregierung Arnsberg
144.	C-240/09, Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 8 martie 2011, Lesoochranárske zoskupenie VLK împotriva Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
145.	C-342/05, Hotărârea Curții (camera a doua) din data de 14 iunie 2007., Comisia Comunităților Europene împotriva Republicii Finlanda
146.	C-183/05, Hotărârea Curții (camera a doua) din data de 11 ianuarie 2007., Comisia Comunităților Europene împotriva Irlandai
147.	C-221/04, Hotărârea Curții (camera a doua) din data de 18 mai 2006., Comisia Comunităților Europene împotriva Regatului Spaniei

148.	C-98/03, Hotărârea Curții (camera a doua) din data de 10 ianuarie 2006, Comisia Comunităților Europene împotriva Republicii Federale Germania
149.	C-209/02, Hotărârea Curții (camera a doua) din data de 29 ianuarie 2004, Comisia Comunităților Europene împotriva Republicii Austria
150.	C-321/95 P, Hotărârea Curții din data de 2 aprilie 1998, Stichting Greenpeace Council (Greenpeace International) și alții împotriva Comisiei Comunităților Europene
151.	T-585/93, Ordonanța Tribunalului de Primă Instanță (camera întâi) din data de 9 august 1995, Stichting Greenpeace Council (Greenpeace International) și alții împotriva Comisiei Comunităților Europene
152.	C-25/62, Hotărârea Curții din 15 iulie 1963, Plaumann & Co. împotriva Comisia Comunității Economice Europene (în engleză)

D. Urmările cazului Urgenda - Jurisprudență națională

153.	Declic et al. v. Guvernul României, Curtea de Apel Cluj (pendinte) (în engleză)
154.	Anton Foley și alții împotriva Suediei (cauza Aurora), Curtea districtuală Nacka din Suedia (în curs de soluționare) (în engleză)
155.	FossielVrij NL v. KLM, Tribunalul din Amsterdam, 20 martie 2024 (în engleză)
156.	A Sud Ecologia e Cooperazione Odv ETS împotriva Italiei, 14 noiembrie 2023 (în engleză)
157.	Finnish Association for Nature Conservation și Greenpeace împotriva Finlandei, Curtea Administrativă Supremă din Finlanda (pendinte), 6 iulie 2023 (în engleză), 06 July 2023
158.	In re Federal Climate Protection Act Austria, Curtea Constituțională a Austriei, 27 iunie 2023 (în engleză)
159.	Klimatická žaloba ČR v. Czech Republic, Tribunalul Municipal din Praga, 15 iunie 2022 (în engleză)

160.	Plan B Earth și alții v. Prim-ministru, Înalta Curte de Justiție a Regatului Unit, 21 decembrie 2021 (în engleză)
161.	Notre Affaire à Tous and Others v. France, Administrative Court of Paris, 14 octombrie 2021 (în engleză)
162.	VZW Klimaatzaak împotriva Regatului Belgiei și alții, Tribunalul de Primă Instanță din Bruxelles, 17 iunie 2021 (în engleză)
163.	Neubauer, et al. v. Germania, Curtea Constituțională Federală Germania, 24 mai 2021 (în engleză)
164.	Commune de Grande-Synthe c. Franței, Consiliul de Stat, 7 ianuarie 2021 (în engleză)
165.	Friends of the Irish Environment v. Irlanda, Curtea Supremă Irlanda, 31 iulie 2020 (în engleză)
166.	Curtea Supremă a Țărilor de Jos, Hotărârea în cauza dintre statul olandez (Ministerul Afacerilor Economice și Politicii Climatice) și Stichting Urgenda, 20 decembrie 2019 (în engleză)

E. Documente de politică ale UE, orientări și alte documente relevante

167.	CURIA
168.	Natura în UE: o lege pentru a reface 20% din suprafața terestră și maritimă
169.	Fișă informativă – Forest Monitoring Law, 22 noiembrie 2023 (în engleză)
170.	Incendiile de vegetație din UE: 2022 a fost al doilea cel mai prost an, un avertisment din cauza schimbărilor climatice, 22 noiembrie 2023
171.	Orientări privind împădurirea, reîmpădurirea și plantarea de arbori în condiții favorabile biodiversității, 20 martie 2023 (în engleză)
172.	Orientări pentru definirea, cartografierea, monitorizarea și protejarea strictă a pădurilor primare și seculare din UE, 21 martie 2023 (în engleză)
173.	Reforma României în domeniul conservării naturii: A Surprising Convergence with European Law in Response to Societal Concerns, 2022 (în engleză)

174.	Întrebare parlamentară, Zonele naturale protejate din România expuse riscului prin legislația românească recent adoptată, care încalcă legislația UE, 2022
175.	Fișă informativă privind Legea privind refacerea naturii, 2022 (în engleză)
176.	Comunicat de presă - Pactul verde european: Comisia propune o nouă strategie pentru protejarea și refacerea pădurilor din UE, 16 iulie 2021
177.	ClientEarth, 'Access to Justice in European Union Law - a legal guide on Access to Justice in environmental matters Edition 2021', 31 martie 2021 (în engleză)
178.	Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, Gestionarea siturilor Natura 2000, Dispozițiile articolului 6 din Directiva 92/43/CEE (Directiva Habitate), (2019/C 33/01)
179.	Siguranța maritimă: noi propuneri de sprijinire a transportului maritim curat și modern (în engleză)
180.	Strategia privind biodiversitatea pentru 2030
181.	Natura 2000 - Cea mai mare rețea de arii protejate din lume
182.	Factsheet: The Zero Pollution Action Plan – Targets by 2030 (în engleză)
183.	Principiul precauției, Glosarul sintezelor
184.	Raport EEA: Executive Summary - European Climate Risk Assessment, ianuarie 2024 (în engleză)
185.	Strategia „De la fermă la consumator” - pentru un sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic (în engleză)
186.	Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030 (în engleză)
187.	Proiectul „Tackling marine litter in the Atlantic Area” (CleanAtlantic), 25 august 2023 (în engleză)
188.	Programul de acțiune pentru mediu până în 2030 (PAM), 2022
189.	Rezoluția Parlamentului European din 21 ianuarie 2021 referitoare la „Mai mult pește în mări?” Măsuri de promovare a refacerii stocurilor peste nivelul producției maxime durabile (MSY), inclusiv zone de refacere a stocurilor și zone marine protejate (2019/2162(INI))
190.	Rezoluția Parlamentului European din 25 martie 2021 referitoare la impactul deșeurilor marine asupra pescuitului (2019/2160(INI))
191.	ClientEarth Communications, „Comunicarea Comisiei Europene privind îmbunătățirea accesului la justiție: Roadmap for action or cover for non-action?”, 6 noiembrie 2020 (în engleză)
192.	ClientEarth, 'Of Munich's Air and Prisons: New Court of Justice Ruling on Effective Remedies', 24 februarie 2020 (în engleză)

193.	Raport factual de sinteză privind punerea în aplicare de către UE a Convenției de la Aarhus în domeniul accesului la justiție în materie de mediu, Septembrie 2019 (în engleză)
194.	Institutul pentru Politica Europeană de Mediu: „European Development of an assessment framework on environmental governance in the EU Member States”, Raport final, mai 2019 (în engleză)
195.	O Europă durabilă în perspectiva anului 2030, 30 ianuarie 2019
196.	Acordul regional privind accesul la informații, participarea publicului și justiția în materie de mediu în America Latină și Caraibe (Acordul Escazu), 2018 (în engleză)
197.	European Journal of Geography Volume 8, Number 2:24 – 34, NATURA 2000 IN ROMANIA - A DECADE OF GOVERNANCE CHALLENGE, 2017 (în engleză)
198.	Comisia Economică pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite, Convenția de la Aarhus: Un ghid de implementare, 2014 (în engleză)
199.	Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2002 privind punerea în aplicare a gestionării integrate a zonelor costiere în Europa (în engleză)

F. Instituțiile, agențiile UE

200.	Comisia Europeană • Pactul verde european • DG Mediul înconjurător • DG Politici climatice • DG Justiție și consumatori • DG Impozitare și uniune vamală • DG Afaceri maritime și pescuit • Combaterea infracțiunilor împotriva mediului • Comerțul cu specii sălbatice de faună și floră • Convenția de la Aarhus și UE
201.	Consiliul European și Consiliul Uniunii Europene
202.	Parlamentul European
203.	European Environment Agency (EEA) (în engleză)
204.	AGENȚIA EUROPEANĂ DE FRONTIERĂ ȘI GARDĂ DE COASTĂ (Frontex)
205.	Curtea de Justiție a Uniunii Europene

206.	European Public Prosecutor's Office (EPPO)
207.	Europol • Infracțiuni împotriva mediului (în engleză) • Traficul ilicit de specii și soiuri de plante pe cale de dispariție (în engleză) • Traficul ilicit de specii de animale pe cale de dispariție (în engleză) • Secure Information Exchange Network Application (SIENA) (în engleză)
208.	Agencia Uniunii Europene pentru formare în domeniul aplicării legii (CEPOL) (în engleză)
209.	Eurojust • Criminalitatea de mediu (în engleză)
210.	Rețeaua Uniunii Europene pentru implementarea și aplicarea legislației de mediu (IMPEL)